

Časopis družbe

Petrol

Ljubljana, junij 2005

Št. 6

Zmagali so najbolj zagreti in najboljše
pripravljene: OEM Ljubljana - Kranj

Ob 60. rojstnem dnevu	3	eu	18
kratke novice	4	avtomobilska industrija	18
maloprodaja	9	Število kupcev pada	20
Sprejeli so me profesionalno	10	športni dan	22
Bistveno je, da je stranka zadovoljna	11	maloprodaja	23
zavarovanje	12	Najboljši so obiskali BiH in Roglo	24
Kolektivno nezgodno zavarovanje	14	šport	26
tehnologija	16	popotovanje	27
Za vsak nov sistem se dodatno izobražujejo	17	Na konec sveta in nazaj - II	
energetika		globus	
Spremembe na trgu z zemeljskim plinom		prišli / odšli	
biogoriva			
Biogoriva v svetu - I			
energija			
Varna oskrba ostaja najpomembnejša naloga!			

Časopis izdaja Petrol d.d. Ljubljana

Ureja uredniški odbor: Rajko Muljavec, Bojana Pečko, Edo Škufca
 Jelka Žmuc Kušar (glavna in odgovorna urednica)
 Oblikovanje: Neža Tomori
 Naslov uredništva: Ljubljana, Dunajska 50
 Vodstvo podjetja: dipl. prav. Janez Lotrič, predsednik uprave
 Nadzorni svet: dr. Jože Zagožen, predsednik NS
 Naklada: 2300 izvodov, Tisk: Delo - TČR, d.d., Ljubljana

60. rojstni dan praznujemo delovno in z željo po novih dosežkih

Ob 60. rojstnem dnevu Jelka Kušar

Res da se v enem samem trenutku lahko zgodi kaj usodnega za vse, časovno pa za svetovno zgodovino 60 let ne pomeni posebnega obdobja. Za posamezen narod nekaj več. Še veliko več za podjetje. Zlasti če predstavljajo vzpon od prvega do zadnjega dne, kakor se je dogajalo v Petrolu. Morda je kdaj pa kdaj prišlo do manjšega, krajšega zastoja, a je šel potem razvoj toliko močneje navzgor.

Kje so začetki?

Po 9. maju 1945 je bilo pri nas povsod in na vseh področjih treba začeti na novo ali vsaj temeljito obnoviti, marsikaj je nastajalo v Beogradu. Tam so oblikovali tudi podjetje za oskrbo s tekočimi gorivi, Jugopetrol, ki je imelo podružnice po vseh republikah. 5. junija 1945 je bila v Ljubljani ustanovljena slovenska podružnica, ki je začela zelo skromno, z nekaj sodi in dvema majhnima rezervarjema. Bencinskih servisov v današnjem smislu niso poznali, obstajale so le ulične črpalke, ki so bile sprva v lasti zasebnikov, po nacionalizaciji pa jih je dobil Jugopetrol.

Po nekaj letih se je Jugopetrol preoblikoval in iz beograjske podružnice je v Sloveniji nastalo republiško podjetje Jugopetrol Ljubljana. A da bi se tudi na zunaj videlo, da so samostojni, so se odločili za novo ime - Petrol. Kolektiv je bil majhen, pri delu so se vsi trudili po najboljših močeh, v prostem času so skupaj hodili na udarniško delo - graditi skladišče v Zalogu, in na izlete. Sproščena družba, skromna malica, včasih nekaj glasbe je bilo dovolj za veselo in sproščeno vzdušje in zadovoljstvo. Prav zadovoljstvo in medsebojna navezanost pa sta bila osnova za uspeh posameznika in podjetja, na katero so bili zaposleni že takrat ponosni.

Če so v Petrolu hoteli uspešno poslovati, so morali imeti lastno nabavo goriv in lastno skladišče, kamor bi gorivo vozili s tankerji. In z njegovo gradnjo je povezana odločitev zaposlenih, ki je bila že za tiste čase nekaj izjemnega, danes pa sploh ne bi bila možna. Ker ni bilo na voljo dovolj sredstev, so se ljudje strinjali s predlogom direktorja, da uporabijo za gradnjo nekaj denarja, ki je bil namenjen za plače - del inštalacije v Serminu so petrolovci plačali iz lastnega žepa.

Čas samoupravljanja

Leta 1950 se je začelo obdobje samoupravljanja, obdobje delavskih svetov, ko so "zaposleni vzeli odločanje v svoje roke". Preprosti ljudje "izza stroja" so nenadoma odločali o vsem od strategije podjetja do poslovnih pogodb z domačimi in tujimi družbami. Pozneje so ustanavljali temeljne, delovne in sestavljene organizacije (TOZD, DO, SOZD).

V Petrolu so tudi to obdobje uspešno preživeli. Člani delavskih svetov so se spuščali v razpravo o tistem, na kar so se dejansko spoznali, odločanje o ostalih zadevah so prepuščali strokovnjakom in potrdili njihove predloge.

Petrol pa je medtem rasel in se razvijal. Po vsej Sloveniji so nastajali bencinski servisi, širili so gostinsko dejavnost, ki so jo začeli zgodaj opravljati, prevzeli so nekdanjo zasebno rafinerijo v Mariboru. Čez nekaj časa so ustanovili TOZD Zemeljski plin, ki je prerasel v delovno organizacijo in se pozneje osamosvojil kot Zemeljski plin, ki ga danes poznamo pod imenom Geoplin.

V tem obdobju, točneje, leta 1978 se je zgodilo še nekaj, česar so bili sposobni samo ljudje v Petrolu. Ker JAT ni plačeval računov za gorivo, so mu ustavili dobavo in tistega dne eden visokih jugoslovanskih funkcionarjev ni mogel odleteti v Beograd. To je bil razlog, da je oblast zahtevala odstop Petrolovega direktorja. Zaposleni so temu odločno nasprotovali in zagrozili, da bodo odšli tudi sami. Trdno so držali skupaj in direktor je bil zanje preprosto eden od njih. Potem je stala pred direktorjem težka naloga - prepričati ljudi, naj opustijo misel na odpoved, saj bi mu z njeno uresničitvijo bolj škodili kakor koristili. Težko jih je pridobil, kajti njihov ponos na Petrol ni dovolil vmešavanja od zunaj.

Novo obdobje

Leta 1991 je bil oblikovan joint venture z avstrijsko naftno družbo ÖMV, ki naj bi gradil bencinske servise, vendar ni dolgo obstajal. Prišel je preveč hitro in nepričakovano ter nas našel premalo pripravljen, da bi se mogel obdržati. Razšli smo se, a tudi to dejanje je poteklo

mirno, dostojno, brez spora.

Potem je prišla privatizacija. Teoretično so jo "od zgoraj" podpirali, a ko smo jo v Petrolu hoteli izvesti, ni šlo povsem enostavno. Na koncu smo uspeli. Potem je bil na vrsti nakup delnic, za Slovence, ki so svoje finančne posle vedno urejali samo doma, popolna neznanka, privlačna, pa obenem negotova. V Petrolu so bili nekateri sprva zadržani, toda počasi so se ogrevali in na koncu je marsikdo celo najel kredit, da je kupil več delnic. Pa saj smo jih zaposleni dobili po polovični ceni, in kdor jih je ohranil do danes, ima desetkratno vrednost.

Potem smo začeli počasi in previdno stopati prek meja države in ustanavljali tam svoje družbe. Dejavnosti smo širili tudi doma, se posvetili plinu in električni energiji, ter iz naftne postali energetska družba.

In sodelavci?

Marsikaj se je spremenilo, vedno več nas je in niti v poslovni stavbi se vsi ne poznamo, tudi razmere so povsem drugačne. Na udarniško delo najbrž ne bi več šli, iz lastnega žepa zagotovo ne bi ničesar plačali, tudi kolektivne odpovedi ne bi dali. Družiti pa se še vedno znamo, kar potrjujejo vsakoletni sindikalni izleti in športne igre. Tudi na Petrol smo še vedno ponosni. Upajmo, da bomo lahko še dolgo.

Najstarejša ulična črpalka v Ljubljani

Jelka Kušar

Precej časa so potrebovali

Ko je **Ivan VOLAVŠEK** razmišljal, ali naj vzame bencinski servis Šentjur v najem, je bila odločitev dodatno težka. Prevzeti je moral tudi bar, ki spada k servisu, a se je zavedal, da to pomeni veliko tveganje. Na bencinski servis vozniki kmalu pridejo, na bar se le počasi navajajo. Kljub temu je Ivan Volavšek postal najemnik in danes pravi o začetkih: "Na bencinskem servisu sem zaslužil, da sem vlagal v bar." Stanje se je spremenilo šele čez nekaj mesecev, torej počasneje kakor na servisu. Sicer pa še zdaj ne vedo niti vsi tisti, ki pridejo na bencinski servis, da je ob njem tudi bar. Končno pa vozniki, ki zmorejo natočiti komaj za dva tisočaka bencina, le redko kupijo kaj v trgovini, kaj šele, da bi stopili v bar. "To je pač Kozjansko."

Najemnik Ivan Volavšek skrbno spremlja tudi delo v baru

Najbolj ugodna ni niti lega objekta, ki stoji ob obvozu in vsi vozniki še vedno ne znajo zapeljati do njega. Obenem ni nobenih pešcev, niti tistih, ki bi imeli poslovne opravke, niti onih, ki bi se sprehajali in bi se v baru hoteli odžejati.

Redni gostje v baru pa so stranke z bencinskega servisa, ki kupijo več blaga in dobijo kot nagrado bon za kavo. Nekateri bolj pogumni vozniki tovarnjakov želijo dobiti dva bona, da dajo enega sovozniku. Najdejo pa se tudi stranke, ki so nekajkrat "zaslužile" bon, potem pa ga pričakujejo kar ob vsakem nakupu. Najboljše stranke v baru so gostje, ki se navdušujejo nad športno stavo. V baru najdejo "top listo" in razne časopise, s katerimi si pomagajo pri sestavljanju stave. Žal jim nekateri časopisi tako prirastejo k srcu, da se ne morejo od njih ločiti in jih odnesejo s seboj. Drugi marsikdaj obsedijo ob televizijskem aparatu in spremljajo prenos zanimivih športnih dogodkov.

In da delo v baru dobro teče, potrjuje

dejstvo, da morajo dvema natakarcama pogosto pomagati študentke.

Jože Smolič

Staro in novo

Old timer klub Škofljica, ki sodi med največja tovrstna društva v Sloveniji, je dan po otvoritvi novega Petrolovega bencinskega servisa na Škofljici organiziral jubilejno deseto srečanje starodobnih

Morda bi bilo bolje: staro in mlado

vozil. Prireditve se je udeležilo več kot 350 vozil in prek 500 ljudi. Pot, ki je bila speljana skozi Pijavo Gorico, Ig, Podpeč, Brezovico, Lavrico in nazaj na Škofljico, jih je vodila tudi mimo našega novega bencinskega servisa, ki stoji ob vznožju klanca pred Pijavo Gorico.

Dobro sodelovanje s krajevno skupnostjo, klubom Old timer Škofljica in veselje ob otvoritvi naše nove pridobitve smo si želeli deliti tudi z vsemi udeleženci promocijske vožnje, zato smo za dobrodošlico na novem Petrolovem bencinskem servisu zagotovili brezplačno gorivo

Vsak si ga ne more privoščiti

(kavico) za vsakega udeleženca. Lastniki dragocenih starodobnih lepotcev so se tako lahko ponovno prepričali, da so na naših servisih dobrodošli prav vsi, ne glede na letnico rojstva.

Jože Smolič

Trening - Športne igre 2005

"Važno je sodelovati," še bolje pa je priti na tekmo pripravljen in vsaj malce uigran, so si mislili sodelavci, ki bodo zastopali barve OEM Ljubljana - Kranj na letošnjih športnih igrah Petrola.

Ob podpori najvišjega, zmaga ne more izostati

"Želja po zmagi ni nič vredna, če nimate volje, da bi se nanjo pripravili" je dejal Louis Paster, če pa so treningi tudi možnost za druženje, spoznavanje in izmenjavo mnenj in izkušenj med sodelavci, je tako imenovani "trening" več kot le to. Potrebno je poudariti, da do cilja vodi več poti, kakor tudi, da ni ista pot primerna za vsakega. V jeziku treninga to pomeni, da lahko dobro formo dosežemo na več načinov. Ne glede na doseženi rezultat na letošnjih igrah je skupen zaključek, da moramo to obliko druženja ob "treningih" ohraniti skozi vse leto. Srečno !

Valerija Rojc

Tokrat je bila gneča na dveh bencinskih servisih

Prodajne akcije so zelo pomemben del poslovanja, zato se jim je potrebno posebej posvečati. Ni dovolj, da trgovci razstavijo posamezno blago, mu nalepijo napis "akcija" ter pripišejo redno in akcijsko ceno. Pomembno je, kje stoji to blago, posebej še, če teče več akcij istočasno, pa kako in v kolikšni meri prodajalci opozarjajo kupce na cenejšo ponudbo. Ljudje pač vedno bolj hitimo in mnogi pridrvijo v trgovino, vzamejo, kar potrebujejo, ter se spet poženejo v avto. Ostalega blaga marsikdaj niti ne opazijo, zato jih je potrebno nanj opozoriti. Vendar spet ni vseeno, kako prodajalci to storijo. Vsak kupec drugače sprejme spodbudo, pa tudi o vseh vrstah blaga ni možno enako govoriti. Toda naši prodajalci vse to že vedo in večinoma pravilno

Zadnji v koloni niso vedeli, če bodo sploh prišli na vrsto

ravnajo. Kljub temu jim je od časa do časa potrebno osvežiti spomin in to so v mariborski enoti storili poslovodje bencinskih servisov na majskih poslovnostih sestankih, ko je bila akcijska prodaja ena glavnih točk dnevnega reda.

Po uri dela je bil novinar utrujen in bolela ga je glava

V zvezi z dogajanjem v mesecu maju moram omeniti še ponovljeno akcijo Radia City. Že pred časom je eden njegovih novinarjev celo uro zastoj točil bencin na našem bencinskem servisu in odziv voznikov je bil takrat prav neverjeten. Tokrat so vozniki vedeli, kdaj bo akcija potekala, niso pa vedeli, na katerem bencinskem servisu. Zato so se zapodili kar na vse v mestu. Toda pravilno so se odločili tisti, ki so zavili na Ptujsko 188 ali Na Poljane. Seveda se je to takoj razvedelo in vrste pred obema bencinskima servisoma so se neverjetno hitro podaljšale. Novinarji, ki so točili gorivo, pa so tudi tokrat ugotavljali, da bi bilo delo prodajalcev zanje pretežko.

Ivan Pipan

Obogatel ne bo, vendar je zadovoljen

Najemnik, poslovodja, prodajalec, snažilca in vrtnar - vse v isti osebi: **Franc PETERNELJ** na bencinskem servisu Podbrdo, v kraju, ki smo ga še pred nekaj leti vsi poznali po dobrih izdelkih

tekstilne tovarne Bača Podbrdo. Tovarna je že nekaj časa zaprta, drugih večjih podjetij ni, pred nedavnim je nekdo začel predelovati odpadno plastiko, kar pomeni le nekaj delovnih mest, in mizar iz Trzina preureja staro halo. Koliko ljudi bo dobilo zaposlitev, še ni jasno. Tako delajo domačini, kakšnih 300 duš (vseh skupaj je okrog 600) od Gorice do Kranja in Idrije. Zaslužki niso posebno veliki. Zato tudi bencinskemu servisu - zgrajen je bil leta 1989 - ni šlo posebno dobro. Nekaj časa je bil odprt celo le enkrat na teden. Potem smo leta 2001 začeli iskati najemnika. Franc Peternelj je delal v tovarni, a ko je izvedel za možnost na bencinskem servisu, ni dolgo razmišljal. Bil bi bližje doma, poleg tega mu je všeč razgibano delo in rad je zunaj. Ni se bal in prepričan je bil, da bo šlo. Ker je skromen, ni iskal nič posebnega. Vendar zdaj ni povsem tako, kakor je pričakoval, promet v trgovini se ni toliko povečal, čeprav je vsaj za 100 odstotkov večji, toda za normalno preživetje dobi dovolj. V mali trgovini ima kar lep izbor blaga, a kakor sam pravi, živi predvsem od hladilnika in polic s čipsom, bonboni in čokolado. Motorne olje kupujejo tisti, ki ga sami menjajo.

Postrežba je še klasična

Toda za Franca Peternelja je pomembno, da so ga ljudje vzeli za svojega. Pa kako bi moglo biti drugače, saj zna hitro navezati odnose in pomaga, kjer le more. Zato noben voznik po nakupu goriva (običajno vsi do vrha napolnijo rezervoar) ne odpelje takoj, ampak poklepetajo, kaj vpraša, razloži, se dogovori. Za to je dopoldne tudi dovolj časa, ker je manj prometa, popoldne je že nekoliko težje. Sicer so pa vozniki nekako razporejeni po skupinah - zjutraj domačini, dopoldne (kadar je vreme lepo) turisti, popoldne mešano. Vmes se ustavi še kakšen tovarnjak. Vsi - približno deset jih je - so

stalne stranke, le če v bližnji okolici gradijo, se njihovo število poveča. In Franc Peternelj je vsakega vesel. Njegova skrita želja pa še vedno ostaja vulkanizersko mehanična delavnica, ki je sam žal ne more zgraditi, prepričan pa je, da bi bila dobro obiskana, saj okrog 30 km daleč ni nobene.

Roman Dobnikar

"Turistične" MAGNA informacije ...

Gleda na to, da so pred nami najbolj vroči meseci leta, ter da si v teh mesecih običajno privoščimo tudi težko pričakovani oddih, sem se odločil nekoliko bolj podrobno predstaviti "turistično obarvane" ugodnosti, namenjene imetnikom Magne. Tako so se med našimi člani zelo dobro prijelo tako imenovane mini počitnice v **Termah Čatež**. Lahko vas obvestim, da v mesecu juliju odpirajo nov Spa&Wellness center. Ob plačilu z našo kartico vam bodo priznali 10-odstotni popust. S turistično agencijo **Globtour** smo sklenili dogovor o možnosti plačila na 6 obrokov s 6-odstotnim popustom na aranžmaje, označene v njihovem katalogu. V **Hotelih morje** smo imetnikom ponudili poseben aranžma Life Class z 10-odstotnim popustom. Lahko pa vam še zaupam, da bomo že do začetka julija sklenili tudi dogovor s podjetjem **Krka zdravilišča**, ter tako imetnikom kartice Magna ponudili tudi ugodne aranžmaje v zdraviliškem turizmu (Dolenjske toplice, Strunjan...). Če pa vas nesreča tudi na dopustu ne bo pustila na cedilu, vam v primeru pokvarjenega vozila na poti, pomagamo z informacijo, da se na **080 19 13** oglasi **Magna pomoč na cesti**, kjer vam bodo z veseljem pomagali (pa še 10 % popust boste prejeli). Srečno!

Vasilij Jenko

Pomembna sprememba poslovanja v BiH

Do leta 2005 smo v BiH poslovali po modelu CODO (Petrol - najemnik - poslovodja - prodajalci). Goriva in negoriva so bila last najemnika. Prednost takšnega sistema je, da Petrol ne vplaga denarja v zaloge, pa tudi prodajalci so zaposleni pri najemniku. Slabost sistema pa je, da so prodajalne prazne (preveliki dolgovi najemnika dobaviteljem), prodajalci pa so neprestano pod stresom,

ker jim najemniki neprestano grozijo z odpovedjo. Letos smo se odločili, da bomo zamenjali sistem poslovanja, ki naj bi potekalo po modelu, ki velja v Sloveniji, torej CODO (Petrol - najemnik, ki je tudi poslovođa - prodajalci). Do sedaj posluje po slovenskem modelu CODO že 5 bencinskih servisov (Vitez, Konjic 1, Konjic 2, Gornji Vakuf, Simin Han), po sistemu COCO pa 10 (Trn - Laktaši, Kladdari, Šešlije, Begov Han, Visoko Ozrakoviči, Vogošća, Stupari, Prigradeni, Željuša). Do konca leta 2005 naj bi po novem modelu CODO poslovali vsi bencinski servisi v BiH. Pri zamenjavi modela poslovanja je potrebno najprej pridobiti vsa dovoljenja za obratovanje bencinskih servisov, kar je v BiH izredno težka naloga. Z njo pa se vsak mesec zelo dobro spoprijema Asmir Kašić. Moja naloga je zamenjati stroškovno mesto in pripraviti vse papirje, ki so po zakonu potrebni za menjavo lastnika goriv in negoriv na bencinskih servisih. Najprej je potrebno popisati blago in ga vnesti v računalnik ter opraviti inventuro. Sledi razdolžitev starega stroškovnega mesta 39xx in zadolžitev novega stroškovnega mesta 48xx z enakimi količinami. Nato je potrebno menjati programe (WINDOWS, EMA, HOST, ...), pri čemer ima vse zasluge sektor informatika. Največ sodelujem z Antonom Samcem, ki se mu zahvaljujem za brezhbno postavljanje sistema. Seveda pa ne smem pozabiti informatikov, ki delajo v ozadju. Sledi sestavljanje in podpisovanje zapisnikov ter trening poslovođij in prodajalcev. Novi sistem prinaša večji nadzor nad prodajo blaga, njegovo premeščanje s servisa na servis (medskladiščno poslovanje) ter večjo sproščenost prodajalcev, kar je za prodajo zelo pomembno.

Davorin Smodiš

Zaposleni v klicnem centru morajo biti z vsem na tekočem

Petrolov klicni center deluje že nekaj let, poznajo ga naši zaposleni, pa tudi stranke, ki zavrtijo njegovo številko najpogosteje takrat, ko želijo naročiti kurilno olje EL. Delo v njem pa ni preprosto dviganje telefonske slušalke in sporočanje, kdaj je gorivo možno pripeljati, in koliko stane. Zaposleni potrebujejo za uspešno delo poleg pozitivnih osebnih lastnosti tudi strokovno usposobljenost in tehnično znanje, pri čemer ne smemo pozabiti, da so pogosto pod stresom. Kakovost

storitev pa je razen od informacijske tehnologije in delovnih procesov v klicnem centru odvisna tudi od zaposlenih.

Delo prodajalcev v klicnem centru predstavlja neposreden stik družbe s strankami, zato je zelo pomembno, da je telefonska storitev dobro opravljena. Njena kakovost pa je odvisna od več dejavnikov:

- čim hitrejši odziv na klic,
- zanimiv, jasen glas in živahen ton pogovora,
- način govorjenja, ki naj bi bilo enakomerno, ne preglasno, ne pretiho,
- pomembna pa je tudi hitrost govorjenja,
- pozorno poslušanje operaterja, ki ga mora stranka zaznati,
- vljudnost, pri kateri ne smejo manjkati besede, kot sta "hvala" in "prosim",
- posredovanje pravih informacij, saj so za stranke najpomembnejše in brez njih bi bil zaman ves napor, vložen v komuniciranje.

Vse našeto predstavlja prijaznost, ki jo mora stranka čutiti, ne le slišati.

Da bi dosegli vse zahteve, mora vodja spremljati delo zaposlenih v klicnem centru in jih opozarjati na napake. Spremljati jih je možno osebno ali avtomatsko, neposredno pri delu ali prek posnetka. Sodelavci pa se morajo tudi dodatno izobraževati.

Izobraževanje operaterjev je tekoče in izpopolnjevalno. Tekoče izobraževanje naj bi krepilo že osvojeno znanje, povezano pa je z vsakodnevnim delom. Izpopolnjevalno izobraževanje naj bi pomagalo pridobiti nove veščine in novo znanje sodelavcev, ki je povezano s ponudbo novih izdelkov oziroma storitev, ali s spremembami ponudbe obstoječih izdelkov oziroma storitev. Poteka pa na posebej organiziranih predavanjih in delavnicah in na zadnjem predavanju so udeležence poučili o dodatnih dejavnostih klicnega centra. Gre za to, da bomo poslovnim strankam pod posebnimi pogoji ponudili dodatne ugodnosti pri nakupu ogrevalnih kotlov in klimatskih naprav. Sodelavci v klicnem centru pa bodo prva vez med strankami in novo ponudbo.

Polona Grobler

Borzen: Prva obletnica slovenske borze z lesno biomaso

Aprila je v Sloveniji minilo leto dni od začetka delovanja borze z lesno biomaso.

Z uvedbo projekta so hoteli izboljšati preglednost na trgu obnovljivih virov energije, povezati ponudbo in povpraševanje - podjetja in posameznike, ki imajo lesno biomaso s tistimi, ki jo potrebujejo, prispevati k boljši obveščenosti na tem področju in pospešiti rabo obnovljivih virov energije.

Pilotni projekt je financirala Agencija RS za učinkovito rabo energije, izvaja pa ga slovenski organizator trga z električno energijo, podjetje Borzen. Član borze lahko brezplačno postane vsako podjetje ali posameznik. Borza v celoti deluje prek spleta in je sestavljena iz dveh storitev: portala (spletne strani, ki vsebuje različne informacije s področja biomase) in trgovalne aplikacije (oblika spletnega oglasnika, kjer je mogoče vpisati svojo prodajno ali nakupno ponudbo).

Borza biomase ponuja trgovanje z različnimi proizvodi lesne biomase, brezplačno oglaševanje za podjetja, ki se ukvarjajo z biomaso, oglaševanje najema opreme v zvezi z lesno biomaso in informacije o obnovljivih virih energije s poudarkom na biomasi.

Obnovljivi viri energije zaradi svojih ekonomskih in okoljskih učinkov pridobivajo na pomenu. Lesna biomasa ima tudi pri nas posebno mesto, saj spada Slovenija med najbolj gozdnate dežele v Evropi. V skladu z lani sprejeto resolucijo o nacionalnem energetskega programu bo do leta 2010 potrebno delež obnovljivih virov energije v primarni energetski bilanci z 8,8 odstotka (v letu 2001) povečati na 12 odstotkov. Tri glavne ovire za večjo uveljavitev lesne biomase so pomanjkanje informacij, problem z dostopom do energetske surovine (oziroma odsotnost organiziranega trga) in visoki investicijski stroški ob prehodu z različnih drugih energetskih virov. Dostop do borze je omogočen vsem zainteresiranim subjektom, ki pristopijo k trgovanju z izpolnitvijo prijavnice za registracijo. Udeleženci imajo možnost, da vnašajo, popravljajo in brišejo lastne ter sprejemajo tuje ponudbe. Vnesene ponudbe so prikazane anonimno, ob vsaki ponudbi pa je dodana možnost za sprejem. Ko udeleženec sprejme objavljeno ponudbo, je ponudba umaknjena s seznama, skrbnik aplikacije pa obvesti kupca in prodajalca o sklenitvi posla. Sledi bilateralni dogovor med obema strankama (kontrola kakovosti, logistika...).

V aprilu 2005 je imela borza biomase 145 članov. V prvem letu delovanja borze

je bilo oddanih 51 ponudb, od tega 70 odstotkov prodajnih in 30 odstotkov nakupnih. Med prodajnimi ponodbami jih je bila tretjina za lesne sekance in tretjina za kosovne lesne ostanke ter brikete. Kar 40 odstotkov nakupnih ponudb je predstavljalo povpraševanje po lesnih sekancih. V prvem letu delovanja borze je bilo sklenjenih 18 poslov, od tega v zadnjih treh mesecih kar 40 odstotkov, kar kljub majhnemu prometu kaže, da se obseg trgovanja povečuje, in da Slovenija potrebuje borzo za lesno biomaso.

Sektor DAS v Beogradu

Nasmejani pesniki

Ob kavici se je peščica DAS-ovcev odločila, da v nekdanje glavno mesto bo zavila. Zbrali smo denarja za ubogo plačo in oskrbeli avtobus številka 2 s pijačo.

Dolgo, predolgo se je cesta vila in par ur potem, ko se je bela luna skrila, dišeče kave smo si zaželeli in že smo v Beli grad prispeli.

Kot bi mignil - histerija. Zagrabila nas je jugo nostalgija. V hiši cvetja pozdravil nas je tovariš Tito, na Avali razbitine o vojni pričajo povsem odkrito.

V pričakovanju večerne sprostitve, lotili hotelske smo se namestitve. Na fešti občutek bil je res ta prav, saj bi ob zvokih divje muzike skoraj popotili splav!!

Po večerji vsi odpeli smo pasove, saj to bila je prava hrana za bogove. Nažrli smo se kot pravi donavski krapi solata šobska, kajmak in čevapi.

Po prekratki noči smo Karađorđeviće obiskali, bivše in bodoče kralje "pokopali".

Tokrat kosilo smo kar preskočili, tančice prihodnosti iz kavne usedline smo odkrili.

Kasneje vzdušje bilo je še bolj napeto. V kakšne barve se obleči? Rdeče? Črno? UH, PRESNETO!

Sledil je derbi, ki zamuditi ga ni smel noben pravi "Jugoslovan", adrenalinska tekma - Crvena zvezda : Partizan.

Čeprav izid bil je čisto neodločen, občutek strahu bil je močen. Nismo kaj dosti se smejali, ko pred podivjanimi navijači smo bežali.

To noč popestrile so nam trube zlatne, melodije iz države bivše, res enkratne. Plesali dolgo smo v noč, ampak zjutraj - na pomoč!

Zjutraj treba je blo zgodaj vstati, na prvo kavo v Novem Sadu počakati. Po ogledu smo trdnjave Petrogradske, spet najedli se kot kakšne packe.

Na žalost, družba, treba se bo posloviti in nazaj domov v Slovenijo oditi. Utrujeni zapustili smo naša beograjska gnezda, le neka cvetka se še sprašuje, kaj sploh je to Crvena zvezda!

Nauk te zgodbe je čisto preprost. Se malo pohvalit in vas malo "zbošt". Z avtobusa številka dve lep pozdrav vsem, a če niste šli z nami - je to vaš problem!!

Aleš Peternel

Redno letno zasedanje skupščine OME je bilo tokrat v Ljubljani

OME je združenje večine pomembnih energetskih družb iz skoraj vseh mediteranskih držav. Slovenijo zastopa Petrol d.d., Slovenska energetska družba, katere poslanstvo je oskrba potrošnikov z vsemi vrstami komercialne energije. Sredozemske države se soočajo z zelo podobnimi problemi energetske oskrbe, združuje pa jih dialog med tistimi, ki so na južnem delu Sredozemlja in predvsem proizvajajo energente, in onimi s severnega dela, ki so pretežni porabniki. Posebno skrb namenjajo okolju, saj je Sredozemsko morje med najbolj ogroženimi. Promet tankerjev, ki se iz leta v leto povečuje,

lahko zaradi možnih nesreč trajno ogrozi mediteransko obalo in je zato potrebno usklajeno ukrepati, da bi preprečili morebitne nesreče.

Letos so aktivnosti OME intenzivno usmerjene v obnovo evro-mediteranskega sodelovanja na področju energije, kar pomeni zagotavljanje energetskih koridorjev za oskrbo evropskega trga s plinom in elektriko. Aktivnosti OME se odvijajo v okviru komisij za električno energijo, ogljikovodike, financiranje in obnovljive vire.

Programe dela in porabo finančnih sredstev združenja določa skupščina (OME General Assembly), ki se sestaja dvakrat letno. Njeni člani so generalni direktorji ali predsedniki uprav članic združenja, ki vsaki dve leti izvolijo predsednika. Lani je prevzel predsedovanje generalni direktor turške energetske družbe BOTAS Mehmed Bilgic.

Kraj sestanka skupščine je vsakokrat v drugi državi. Zadnje zasedanje je potekalo lani decembra v Alžiru, letošnje je bilo 3. junija v Ljubljani. Hkrati s skupščino je vedno organiziran tudi seminar, na katerem sodelujejo pomembne osebnosti iz evro-mediteranske energetske in/ali politične scene. V Ljubljano sta bila povabljeni pomočnik evropskega komisarja za raziskovalno dejavnost Zoran Stančič in veleposlanik EU v Sloveniji Erwan Fouere. Operativne in izvršne zadeve OME opravlja generalni direktor Giuseppe-Maria Sfligiotti.

Jelka Kušar

Pot do uspešnega zaključka je odprta

Ko so leta 1963 v Pesniškem Dvoru zgradili odlagališče kislega gudrona, gotovo nihče niti pomislil ni, koliko dela, težav in problemov bo s tem nastalo in kako dolgo jih bo potrebno reševati. Za gradnjo so dobili vsa potrebna dovoljenja in delali po predpisih. Vendar so se kmalu začeli pojavljati ekološki problemi in leta 1983, ko je rafinerija nehala rerafinirati odpadna olja, so odlagališče zaprli. Odlagališče, ki so ga imenovali Pesniška jama, leži v gozdu ob dolini potoka Gačnik in sčasoma se je izkazalo, da je čistoča vode v nevarnosti. Ker je podtalna voda vdrla v deponijo, se je raven v odlagališču močno dvignila, zato je predvsem ob močnem deževju obstajala nevarnost, da bo gudron iz deponije

stekel prek nasipa v potok, iz njega v reko Pesnico in končno v Dravo, kar bi pomenilo, da bi bila v tem predelu onesnažena tekoča voda, in kot posledica tudi zemlja vzdolž toka. V neposredni bližini je več ribogojnic, ki so bile prav tako v nevarnosti. Če bi se kaj zgodilo, bi nastala velika gospodarska škoda.

Da bi preprečili nevarnost, je bilo Pesniško jamo potrebno urediti in leta 1987 se je v sanacijo vključil Petrol ter pritegnil tudi Hidroinženiring, ki je pripravil tehnološki program sanacije.

Delo je steklo. Leta 1995 so v odlagališču predelali in očistili oljno emulzijo, leta 2002 so jo dokončno odstranili. S tem je bila odpravljena nevarnost, da bi zaoljene vodne plasti stekle čez nasip v dolino potoka Gačnik.

Pozneje so program dela dopolnili z novo tehnološko rešitvijo sanacije oljnega sloja in na njeni osnovi izvedli vse delo. Glede na vsebino in stanje deponije ter kontaminiranost terena pod deponijo so za popolno sanacijo izbrali solidificiranje gudrona in onesnaženih zemljin. Delo so razdelili v pet faz, od katerih sta prvi dve uspešno zaključeni.

Lani marca sta Ministrstvo za okolje in

prostor in Petrol podpisala sporazum o sanaciji odlagališča v Pesniškem dvoru v skladu z zakonom o varstvu okolja in zakonom o porabi sredstev dolgoročnih ekoloških rezervacij. S tem sporazumom, ki podrobno določa medsebojne pravice, obveznosti in odgovornosti, je omogočena načrtovana sanacija.

S podpisom pogodbe o stavbni pravici se je začelo zadnje dejanje sanacije

Petrol in Ministrstvo za okolje in prostor sta naročila investicijsko in projektno dokumentacijo, pripravila vse potrebno za pripravo razpisa dokumentacije in objavila javni razpis za izbor najugodnejšega ponudnika za sanacijo odlagališča v Pesniškem dvoru, nekaj pozneje še

javni razpis za izbiro najugodnejšega nadzornika.

Dela bodo zaključena po sistemu "na ključ do zelenega polja", kar pomeni, da bo izvajalec opravil vse postopke v zvezi s sanacijo. To je zaveza države v smislu spoštovanja domače in evropske zakonodaje, pa tudi Petrola, ki ga zavezuje zakon o lastninjenju, v katerem so zapisane tudi ekološke rezervacije, ki so med viri za finansiranje sanacije. Vir države predstavljajo ekološke takse pri odpadnih oljih.

Na razpis se je doslej prijavilo šest domačih in tujih potencialnih izvajalcev. Zadnje dejanje, potrebno za zaključek sanacije v Pesniškem Dvoru, je poteklo letos maja, ko so Ministrstvo za okolje in prostor, Petrol in vodstvo Benediktinskega priorata Maribor podpisali pogodbo o stavbni pravici. Na njeni osnovi sme izvajalec v času sanacije uporabljati zemljišče v Pesniškem dvoru, ki je last Benediktinskega priorata Maribor, za dovoz in odvoz ter za postavitve objektov, v katerih bodo odstranjevali gudron. Tako je zdaj omogočena dokončna sanacija odlagališča Pesniška jama.

Jelka Kušar

Nagrada Slovenskega nacionalnega komiteja Svetovnega energetskega sveta letos Petrolu Energetiki

Slovenski nacionalni komite Svetovnega energetskega sveta vsako leto podeljuje podjetjem in posameznikom nagrade za posebne dosežke. Letos so jo dobili Natan Bernot, Minka Skubic ter **PETROL ENERGETIKA**.

V obrazložitvi je napisano, da Petrol Energetika v slovenskem prostoru prevzema vidno in aktivno vlogo pri oskrbi odjemalcev v energetske intenzivnih panogah jeklarstva in strojno predelovalni industriji ter v oskrbi odjemalcev v geografsko povezanih lokalnih skupnostih. Vse to zahteva celovito načrtovanje in iskanje sodobnih energijskih konceptov za oskrbo z energijo zlasti v času odpiranja energetskega trga z električno energijo in zemeljskim plinom.

Družba Petrol Energetika vstopa na to področje z desetletnimi izkušnjami, znanjem in pripravljenostjo slediti spremembam ter jih zaznavno sooblikovati

v novi vlogi in podobi. V družbi so pravočasno izkoristili vse tržne priložnosti in sinergijske učinke kapitalske povezave ter razvili model večenergijskega podjetja - multi utility, ki je glede optimiranja poslovanja in zagotavljanja dolgoročne tržno konkurenčne cenovne politike pri oskrbi gospodarsko zaokroženih področij in geografsko povezanih območij lokalnih skupnosti prednostnega pomena.

Petrol Energetika je danes sodobno organizirano podjetje za celovito oskrbo porabnikov z različnimi vrstami energije in storitvami, ki ponuja svojim kupcem konkurenčno oskrbo z električno energijo, zemeljskim plinom, toplotno energijo za daljinsko ogrevanje, paro, tehničnimi plini, vodo ter stisnjenim zrakom. Pomemben del dejavnosti predstavlja projektiranje in tehnično svetovanje vsem odjemalcem za stalno izboljšanje energetske učinkovitosti, vzdrževanje energijskih naprav ter izvedbo novih gradenj na področju energetske oskrbovalnih sistemov in naprav. Prav tako družba Petrol Energetika uspešno nastopa na širšem elektroenergetskem trgu in trgu zemeljskega plina

ter razvija vlogo proizvajalca, distributerja, trgovca, zastopnika, posrednika in spodbujevalca naložb v okoljske projekte.

Nagrado je prevzela direktorica Petrola Energetike Mojca Kos Kert

Podjetje se s svojim človeškim kapitalom po položaju in obsegu poslovanja ter načrtovanem strateškem razvoju energetike in ekologije že uvršča med pristojne, odločujoče in odgovorne akterje v regiji, kjer deluje.

Skoraj dva kilometra po prečrtani tabli z napisom Škofljica v smeri proti Kočevju posluje od konca maja nov Petrolov bencinski servis, ki sta ga vzela v najem Tatjana in Metod MOHAR. Doslej se še nista ukvarjala s tem poslom, a skupaj z zaposlenimi sta si zadala en sam cilj: uspeti. In prvi vtis strank je dober

Sprejeli so me profesionalno Jelka Kušar

Matej Mohar, Tatjana Mohar, Peter Mihelič, Olga Štrukelj, Boštjan Žnidaršič

"Ne morete si predstavljati, kakšen promet je bil že danes," mi je navdušeno rekel sodelavec proti poldnevu, ko so se gostje zbirali pred uradnim odpiranjem bencinskega servisa Škofljica. Veliko prometa? Pa saj so tistega dne šele začeli delati! Takrat si vozniki običajno še ne podajajo pip, ampak se počasi navajajo na nov objekt. V Škofljici je bilo drugače. Pred agregati so se že prvega dne zjutraj vrstili tako kmetijski stroji, ki jih je tam precej, kakor osebni avtomobili iz okolice. Ustavljali so se tudi vozniki iz bolj oddaljenih krajev, pa saj je na tej cesti vedno nekaj tranzitnega prometa. Največ seveda v času dopustov, ker je to bližnjica do avtoceste proti Hrvaški, ki so jo odkrili tudi tujci.

Najemnika sta dva, mož in žena - Matej in Tatjana Mohar, nekdanja lastnika zem-

ljišča. Parcela se je že očetu Moharju zdela primerna za bencinski servis in jo je ponudil OMV Istrabenzu, kjer so

Najemnik Metod Mohar bo skrbno čuval ključ bencinskega servisa

nekaj let odlašali z odločitvijo, potem se je sin obrnil na Petrol in zdaj, po letu dni, je bencinski servis postavljen. Poleg

bencina, dieselskega goriva in plina v jeklenkah je možno kupiti tudi kurilno olje EL, ki pa ga s servisa ne razvažajo. Bencinski servis sodi v skupino Hip-Hop, v kateri je že 113. po vrsti, in ima tudi dopeko, česar so zaposleni posebej veseli, saj verjamejo, da bo pecivo pritegnilo marsikaterega kupca. In prvega dne je bilo zanimanje res precejšnje. Delno zato, ker je za mnoge zanimiva novost, po drugi strani zato, ker so prodajalci zavzeto opozarjali na tople rogljičke, žemljice, pizze... Marsikdo bo verjetno kupil pecivo in ga vzel s seboj v bar, kamor vodijo

Bar je v njihovih rokah

vrata neposredno iz trgovine, v njem pa ponujajo kavo ter razne pijače. Najemnik Matej Mohar verjame, da se bodo gostje v njem radi ustavljali in če bosta zaposleni dekleti vedno tako prijazno zgovorni kot ob odpiranju bencinskega servisa, se za promet res ni bati. Nekoliko ga bo verjetno povečal tudi infomat, ki ga bodo namestili v prihodnjih dneh.

Na samem bencinskem servisu je zaposlenih pet ljudi - najemnika in trije prodajalci. Vsi so pred začetkom dela uspešno opravili vse potrebne tečaje, nihče pa še ni delal na bencinskem servisu, temveč prihajajo iz raznih poklicev. Vendar tega ni bilo opaziti. Prav obratno, kupci so se že prvega dne dobro počutili. Ko je nekdo od njih opazil, da si zapisujem pogovor s prodajalko, me je ogovoril: "Vas zanima mnenje voznika? Krasno! Dekleti sta me sprejeli profesionalno." Čez trenutek je dodal: "No, če bodo hoteli uspeti, se bodo morali tako obnašati." Nato je pomahal in z nasmeškom odšel.

Domačini so upravičeno ponosni nanj

Po 20 letih v Petrolu in 8 letih na starem Viču II je Marko KOČEVAR začel voditi novi nadomestni bencinski servis. Trije zaposleni so bili že v stari ekipi, dve dekleti sta se na novo priključili in se takoj dobro znašli. V najkrajšem času so prišle tudi vse stare stranke.

Bistveno je, da so stranke zadovoljne Jelka Kušar

Dejan Vehar, Marko Kočevar, Marjanca Drinovec, Sašo Dinič, Manca Rupnik

Majhen, odslužen, zapuščen je stal stari bencinski servis Vič II ob Tržaški cesti v Ljubljani. Ob pogledu na velikega sodobnega brata na drugi strani ceste je deloval še bolj nesrečno. Nato so ga končno podrli in na njegovem mestu zgradili nadomestni objekt, ki ob spominu na svojega predhodnika deluje še bolj svetlo. Poleg tega se ponaša z novo celostno podobo. Najemnik in poslovodja Marko Kočevar pravi, da je sprememba res velika, a da so jo tudi pričakovali. Poslovati so začeli konec aprila in do konca maja so se vrstile že vse stare stranke. "Nobene ne pogrešamo," pravi poslovodja, in vse so zelo zadovoljne s spremembo. Izbira v trgovini sicer ni veliko večja, a zdaj je vse bolj pregledno in kupci najdejo marsikaj, za kar prej

niti niso vedeli, da lahko dobijo na tem bencinskem servisu.

Na novo pa se morajo navaditi na dopeko in prodajalci jih k nakupu zgovorno spodbujajo. To niti ni tako težko, ker se med seboj že dalj časa poznajo. Poleg tistih, ki se vozijo na delo z Brezovice ter celo z Vrhnike in so redni kupci na Viču II, prihaja velik del strank iz blokov, ki stojijo za bencinskim servisom. Sčasoma so se navadili drug na drugega in ljudje zaupajo prodajalcem.

Obenem dopeka omogoča drugačen pristop do strank. Na bencinskem servisu se je porodila nova ideja. Strankam so preprosto rekli: "Če pričakujete obisk, nam sporočite, pa vam bomo pripravili sveže pecivo." In prvo naročilo je prišlo pri priči.

Niso pa se stranke še navadile na nedeljske nakupe. To se bo najbrž spremenilo, ko bodo odprli bar, ki bo zlasti poleti pritegnil goste, saj namerava najemnik tudi zunaj postaviti kakšno mizo.

Najemnik Marko Kočevar je resnično vesel nove pisarne

A kako se Marko Kočevar počuti kot najemnik? Pravi, da ima zdaj več obveznosti kot prej, da mora urejati zadeve, s katerimi nekoč ni imel opravka. Takrat je petnajstega v mesecu dobil ovojnico, v kateri je bilo zdaj nekaj več, drugič nekaj manj, opravljal je delo, ki je bilo manj

Tukaj se bodo ustavljali tudi pešci

napeto. Zdaj se mora ukvarjati z administracijo, davkarijo, z različnimi inšpektorji - "kakor da bi mi obesili dodaten nahrbtnik". Toda na vprašanje, ali mu je žal, da je postal najemnik, odločna odkima: "Ne, nikakor!"

Ko sem ga pred odhodom s servisa vprašala, kaj naj še napišem, je odgovoril: "Da smo vsi zadovoljni, da smo vsi, zaposleni in stranke, težko čakali na nov bencinski servis, da delamo tako kot prej, a da se obseg dela veča. Bistveno je, da so stranke zadovoljne. Zadovoljni pa smo tudi mi, ker dobro prodajamo."

Tudi celostna podoba je nova

Kolektivno nezgodno zavarovanje

Biserka Čičerov

Spoštovane sodelavke in sodelavci!

Aprila ste vsi zaposleni v skupini Petrol ter jemalci franšize in vaši zaposleni prejeli ponudbo Zavarovalnice Triglav d.d. in Zavarovalnice Slovenica d.d. za kolektivno nezgodno zavarovanje, v katero je možno vključiti ožje družinske člane, ki živijo z vami v skupnem gospodinjstvu.

Od vas smo prejeli veliko število pristopnih izjav/prijavnic, po telefonu in prek elektronske pošte pa ste nam poslali tudi zelo veliko vprašanj.

Prek časopisa vam posredujem odgovore na tista vprašanja, ki so bila najbolj pogosta:

Kdaj prične teči novo zavarovanje?

Jamstvo zavarovalnic velja od 31. maja 2005 ob 24.00 uri.

Ali se lahko zavarujemo pri obeh zavarovalnicah?

Da, nezgodno smo lahko zavarovani pri več zavarovalnicah, ali vključeni pri več vrstah zavarovanj pri isti zavarovalnici (na primer nezgoda pri avtomobilskem zavarovanju, nezgoda pri življenjskem zavarovanju in podobno). Osebna zavarovanja se ne izključujejo, kar pomeni, da v primeru škodnega primera prejme zavarovanec (oziroma njegov upravičenec) ustrezne zavarovalne vsote z vseh polic.

Za koliko časa je sklenjeno zavarovanje KNZ?

Zavarovanje KNZ je sklenjeno permanentno (dolgoročno) do preklica.

Ali po določenem obdobju dobi zavarovanec kakšno izplačilo?

Ne, ker pri tej vrsti zavarovanja ni vključena varčevalna komponenta kot pri življenjskem zavarovanju.

Ali velja to zavarovanje tudi za tujino?

Zavarovanje velja 24 ur dnevno, tudi za tujino, vendar za rizike pri vsakdanjem življenju (izključene so ekstremne dejavnosti, alpinizem, športna tekmovanja ipd).

Kako je z zavarovanjem pri zaposlenih za določen čas?

Delavec se lahko zavaruje za čas zaposlitve in jamstvo zavarovalnice preneha ob 24.00 uri tistega dne, ko mu je prenehala zaposlitev.

Ali ni delodajalec dolžan zavarovati zaposlenih na delu?

Ne, obvezni osebni zavarovanji sta nezgodno zavarovanje potnikov v javnem prometu in nezgodno zavarovanje oseb pri opravljanju prostovoljne gasilske dejavnosti. Seveda pa velja splošno načelo odškodninske odgovornosti, da kdor drugemu povzroči škodo, jo je dolžan povrniti,

če ne dokaže, da je škoda nastala brez njegove krivde. Za take primere imajo družbe skupine Petrol zavarovano civilno odgovornost, vključeni pa so tudi jemalci franšize.

Ali lahko delavec, ki ima nezgodo, ureja zadeve z zavarovalnico sam ali preko pooblaščenih osebe v družbi?

V primeru nezgode delavec ureja vse v zvezi z uveljavljanjem zavarovalnine neposredno z zavarovalnico.

Ali v zavarovanje lahko vključimo starše?

Da, če živijo v skupnem gospodinjstvu in niso stari več kot 65 let (velja za Zavarovalnico Triglav) oziroma 75 let (pri Zavarovalnici Slovenica). Razlika v starosti je tudi pri zavarovanju otrok in sicer Zavarovalnica Triglav ne zavaruje otrok, mlajših od 14 let, Zavarovalnica Slovenica pa te starostne omejitve nima.

Za zavarovanje se je odločilo 716 sodelavcev in veliko jih je v zavarovanje vključilo družinske člane.

Veliko vprašanj je bilo zastavljenih tudi o možnosti za sklenitev zavarovanja, ki bi veljalo za upokojence skupine Petrol, zato se pogovarjamo z zavarovalnicama o takšni ponudbi, vendar zaenkrat nimamo odgovora.

POMEMBNO OPOZORILO !!!

Ponovno opozarjamo, da bo kolektivno nezgodno zavarovanje po policah, po katerih je bil sklenitelj, plačnik in upravičenec PETROL d.d. Ljubljana ali ena od njegovih odvisnih družb v Sloveniji, PRENEHALO veljati 31. maja 2005 ob 24.00 uri. Z obema zavarovalnicama smo se dogovorili, da za vse tiste, ki ste doslej oddali zavarovalne prijave/pristopnice, zavarovanje prične teči 31. maja 2005 ob 24.00 uri.

Vse, ki ste izpolnili prijave/pristopnice, prosimo, da pri izplačilu plač 15. junija 2005 PREVERITE, ali vam je bil odtegnjen pravičen znesek premije in so upošteevane tudi premije za družinske člane, če ste se za to odločili.

Morebitne napake ali spremembe sporočite glede na zavarovalnico, za katero ste se odločili. To je lahko Zavarovalnica Triglav d.d. Marjeta AJNIK - telefon 01/5806634 ali Zavarovalnica Slovenica d.d. Janez KOCIJAN - telefon 041/ 824 861.

Z zavarovalnicama je dogovorjeno, da je možno pristopiti h kolektivnemu nezgodnemu zavarovanju tudi v prihodnje in sicer do vsakega 20. v mesecu, veljati pa začne naslednji mesec. Na Petrolovem intranetu bosta v rubriki Interno komuniciranje nekoliko dopolnjeni prijavnici/pristopnici z navedbo delodajalca (na primer Petrol d.d. Ljubljana, Petrol Skladiščenje d.o.o., oziroma jemalec franšize s točnim nazivom).

Ponudba Zavarovalnice Triglav in Zavarovalnice Slovenica za kolektivno nezgodno zavarovanje, v katero je možno vključiti ožje družinske člane, je zbudila veliko zanimanje

V prejšnjih številkah našega časopisa so že bile predstavljene nekatere službe sektorja Tehnologija. Tokrat je na vrsti služba za gradnjo tehnoloških inštalacij, ki jo zadnjih pet let vodi Marjan ŠUŠTAR.

V njej je poleg vodje zaposlenih pet ljudi, vendar je eden od njih že dalj časa bolan. Prej jih je bilo osem, a dva sta odšla v pokoj, tretji na drugo delovno mesto, tako da mora zdaj vsak delati za dva.

Za vsak nov sistem se dodatno izobražujejo

Jelka Kušar

Kako opravljate vse delo, če imate manj ljudi? Dela najbrž ni manj.

Dela ni manj in naš delovni dan traja deset do dvanajst ur. Včasih potegnemo v večerne ure, kadar je potrebno, delamo tudi ob sobotah in nedeljah. Kadar delamo na objektih, ki so bolj oddaljeni od sedeža podjetja v Zalogu, fantje prespijo na terenu in se ne vračajo domov, da ne izgubljajo preveč časa na vožnjah. Kadar gre zelo na tesno, pošljem na gradbišče vse štiri sodelavce, sicer delata po dva in dva skupaj. V skrajnem primeru jim pomagata sodelavca iz službe za preskus tesnosti inštalacij. Do lanskega leta je bilo lažje, ker sem imel še čistilce, ki so pomagali, kadar ni šlo drugače. In ker so po poklicu inštalaterji, so znali in smeli delati. Včasih, ko ni druge možnosti, pa si pomagamo tudi tako, da začasno najamemo za določena specifična dela delavce v drugih podjetjih.

Kako pa urejate, kadar morate biti na več krajih istočasno?

Praviloma je vse vnaprej dogovorjeno na operativnih sestankih, a včasih gradbeniki iz teh ali onih razlogov zamujajo. Potem je potrebno uskladiti dela na treh, celo štirih objektih naenkrat. Prav zdaj smo imeli tak slučaj, ko smo morali biti ob istem času na gradbišču bencinskega servisa v Zalogu, v Celju pri Šparu in na Otiškem Vrh, ali pa pozimi, ko je bila zaradi mraza ustavljena gradnja, potem so nas istočasno potrebovali na Škofljici, v Ljubljani na Viču in na Ptuj. A to se zgodi po višji sili, mi pa poskušamo narediti najboljše in se dogovoriti z nadzorno službo in izvajalci za prioriteten vrstni red.

Kaj delate takrat, ko ni gradenj?

Gradenj nikoli ne zmanjka. Večja ovira so vremenske razmere in pa letni čas. Med mrtvo sezono, pozimi, ko se zunaj zaradi prehudega mraza na gradbiščih ne dela, doma pripravljamo sklope tehnoloških inštalacij, kovinske jaške rezervoarjev, podstavke za agregate in VZ aparate ter

Vodja službe Marjan Šuštar

alu pokrove jaškov za objekte, na katerih jih pozneje potrebujemo. Objekti so ponavadi vnaprej planirani in vemo, kaj bomo kje potrebovali. Čim več dela poizkušamo opraviti v delavnici in s tem skrajšati čas montaže ter čas, ko smo na terenu.

Kaj vse pa delajo zaposleni v službi za gradnjo tehnoloških inštalacij?

Delo je zelo raznovrstno in zajema zelo širok krog dejavnosti. Polagajo celotno tehnološko inštalacijo do črpalnih agregatov in vso tehnološko opremo v rezervoarjih (same rezervoarje dobavlja drug dobavitelj, gradbeni izvajalec pa jih vkoplje). Poleg tega opravljamo redno vzdrževanje, kamor sodi kontrola in popravo ali zamenjava opreme (zračniki, detonacijska varovala in plamenolovilci, sesalni ventili in čistilne košare, prepolnitveni ventili, pokrovi rezervoarjev, itd...) ter vsega ostalega, kar se pokvari v zvezi z inštalacijo. Bencinskih servisov in skladišč naftnih derivatov je precej po Sloveniji in dela nam nikoli ne zmanjka. Poleg novih gradenj pa je tudi večje število rekonstrukcij bencinskih servisov in predelav inštalacij na servisih in skladiščih. Precej predelav je zaradi vgrajenih črpalno merilnih agregatov (ČMA), potrebnih za razvoz kurilnega olja in drugih derivatov zunanjim strankam. Precej je tudi rekonstrukcij polnilnic lokomotiv na železniških postajah po Sloveniji.

Kje dobite material, ga sami nabavljate?

Material sami nabavljamo. Tehnološke cevovode sedaj kupujemo od švedske družbe KPS (Kungsörs Plast AB), s katero imamo sklenjeno pogodbo o prodajnem zastopništvu za Slovenijo in trge nekdanje Jugoslavije (Hrvaška, Bosna in Hercegovina, Srbija). Pridobili smo pa tudi njihov certifikat oziroma pooblastilo za izvedbo. V Sloveniji izvajamo inštalacijo sami, na tujih trgih pa prek podizvajalcev, ki delajo pod našim nadzorom. Tako smo izvajali dela na bencinskem servisu Husino, Tuzla v Bosni in Hercegovini.

Kakšna pa je dobava, zanesljiva in hitra?

Dobava je zanesljiva. Običajni dobavni rok je približno 14 dni. Za vsak slučaj imamo pa nekaj materiala vedno v zalogi, in ga uporabimo za manjše objekte. Najbolje je naročiti toliko materiala, da znaša račun nekaj več kot 20.000 evrov (približno za štiri objekte), ker je potem prevoz zastoj. Kadar se mudi in naročamo manjše količine, je material zaradi transporta dražji.

In kako pridete do strank?

Naša največja stranka je še vedno matična družba Petrol in ima tudi prednost pri izvedbi del. Kadar delamo za Petrol, smo vezani na sektor investicije. Zunanje stranke poiščemo sami ali pa nas one pokličejo. Prijavljamo se pa tudi na različne razpise.

Ali je pri razpisih konkurenca zelo huda?

Imamo več konkurentov. Včasih pa se zgodi, da nekateri konkurenti pridejo k nam po ponudbo, da bi delali zanje kot podizvajalci.

Kaj se vam to splača? Ne bi bilo bolje, da bi sami neposredno prevzeli delo?

Nekatere zadeve dobimo neposredno, drugič gre za sklop večje gradnje in takrat prevzamemo delo kot podizvajalci.

Kdaj pa je težje delati, kot izvajalec ali kot podizvajalec?

Vsekakor kot podizvajalec, ker je pritisk večji.

V kakšnem smislu?

V finančnem in časovnem. Če delate kot izvajalec, se sami neposredno dogovarjate z investitorjem za vse v zvezi s financami in termini. Če pa ste podizvajalec, vas izvajalec veliko bolj izsiljuje tako finančno kot terminsko in nimate veliko vpliva na dogovore z investitorjem.

Potem se tudi zato raje neposredno dogovarjate.

Seveda, če si prvi v verigi, je povsem drugače.

Na splošno se tehnika zelo hitro razvija. Kako je na vašem področju? Se morajo ljudje dodatno izpopolnjevati ali izobraževati?

Za vsak nov sistem tehnološke instalacije se dodatno izobražujejo. Strokovnjaki proizvajalca opreme pridejo k nam in v nekajdnevnem tečaju poučijo naše instalaterje o glavnih posebnostih in načinu dela z novim sistemom instalacij. Obnavljajo pa tudi znanje, za katero so zakonsko predpisani roki obnove (atesti varilcev, dela z ex napravami, ADR...).

Ali proizvajalci materiala organizirajo za vaše ljudi izpopolnjevanja?

Nekateri organizirajo tečaje, drugič se sami usposabljam preko raznih zavodov in inštitutov. Za nov sistem tehnoloških cevovodov (KPS) je prišel predstavnik družbe KPS, ki je zelo natančno preveril znanje, preden je izdal certifikat, s katerim smo pooblašteni za polaganje njihovih cevovodov.

In če certifikata ne bi imeli?

Nam proizvajalec ne bi dal garancije na izvedbo in material. To pa je pomembna zadeva, kajti garancija velja 20 let.

Jo je zelo težko dobiti?

Če znate, ni težko. Pri nas ni bilo nobenih problemov, ker so fantje že od prej obvladali zadevo, in priznam, da sem bil kar nekoliko presenečen, da je šlo tako enostavno. Najprej je bilo predvideno, da bo predstavnik pregledal štiri objekte, potem je bil že s prvim tako zadovoljen, da je na osnovi dela na tem objektu izdal certifikat (oziroma pooblastilo), da na ostale objekte ni niti šel.

Gotovo se mudi, ker je zbrana celotna ekipa

Kakšne težave se lahko pojavijo pri delu?

Največkrat nastane sprememba v projektu. Vse imamo pripravljeno, potem pa se med gradnjo spremenijo pogoji. Včasih je tudi material slab. Največja težava pa so neugodne vremenske razmere, ki vplivajo na rok za dokončanje del.

Ali morate vse na novo naročiti, če je projekt spremenjen?

To ravno ne, dodatno delo nam pa ne uide. Tistega, kar je pripravljeno, vedno ne morete predelati, lahko vam zmanjka materiala, ker naročamo le toliko, kolikor potrebujemo. Prej sem sicer omenil, da imamo vedno nekaj zaloge, a vselej to ni dovolj.

Zgodi pa se tudi, da nas na vrat na nos pokličejo in moramo v nekaj dneh predelati instalacijo. Potem materiala nimate dovolj, naročiti ga tudi ne morete in morate nekaj skombinirati.

Pri nas ne morete ničesar kupiti?

Za ta sistem ne. Če gre za klasične cevovode in armature, pa ni težav.

Rekli ste, da v mrtvi sezoni ljudje pripravljajo material.

Ne samo v mrtvi sezoni, ampak tudi ob slabem vremenu, ko na terenu ni možno delati. Takrat ostanemo v delavnici in se pripravljamo.

Ali sami pripravljate material zato, ker morate ljudi zaposliti, ali zato, ker vsega potrebnega ne dobite?

Sestavne sklope moramo tako ali tako narediti in jih je v delavnici veliko lažje kot na gradbišču, tako da potem, ko je objekt na vrsti, vse sklope samo sestavimo v ce-

loto. Sedaj smo večino sklopov porabili in nam jih je ostalo še za en objekt.

Kako pa teče delo, če morate biti na treh, štirih objektih istočasno?

Moramo se dogovoriti. Vsi sodelavci gredo na isti objekt, kjer ostanejo dva, tri dni in postorijo najnujnejše, da drugi lahko nadaljujejo z delom. Najpogosteje nam povzročajo problem cevovodi, ki so na trasi, graditelji pa morajo zabetonirati ploščad. Ko so cevovodi v jaških, niso izvajalci več tako vezani drug na drugega in mi gremo lahko na naslednji objekt. Ko je najhujše mimo, se ekipa zopet razdeli in dela vsaka na svojem objektu.

Morda tudi na betoniranje čakajo na več objektih.

To je res, velikokrat pa se tudi zgodi, da kljub obljubam in obvestilu z objekta, da je vse pripravljeno, instalaterji pridejo, a dejansko še ne morejo delati. Poleg tega imajo marsikje napačno predstavbo o našem delu. Mislijo, da bomo cevovod položili v enem samem dnevu, pa bo zadeva rešena.

Vse to je pod zemljo. Kako lahko ugotovite okvare?

Vse je nadzorovano z napravami za kontrolo tesnosti. Če kje pušča, se oglasi alarmna naprava, nato instalacijo po odsekih tlačno preskusimo, dokler ne ugotovimo, kje pušča. A to se redko zgodi. Če pušča, ponavadi spusti na razstavljenih spojih, kar pa ni težko ugotoviti, ker so vsi razstavljeni spoji izvedeni vidno (dostopno). Na samih cevovodih, izvedenih zadnjih nekaj let, nismo zaznali nobenega puščanja.

Ali pogosteje začne puščati takoj na začetku obratovanja ali pozneje?

Takoj, ko cevovod položimo, ga damo pod tlak in tako ostane vse do takrat, dokler se ne zabetonira ploščad in je vseskozi pod kontrolo. Zgodi pa se, da gradbeniki med delom poškodujejo cevovod in je potrebna sanacija. V tej fazi je popravilo dokaj preprosto, ker je cevovod še lahko dostopen.

Potem morate vse odpreti?

Takrat je cevovod pokrit samo še s peskom, ki se ga da hitro odstraniti. Ko je zabetonirano, pa tako ni več nevarnosti za zunanjo poškodbo. Pozneje nastanejo težave lahko samo zaradi slabega materiala ali spojev, kar pa se, kot sem že prej omenil, zadnjih nekaj let ni zgodilo.

Članstvo v EU prinaša mnoge zakonske spremembe, ki zahtevajo tudi spremenjen način poslovanja

Spremembe na trgu z zemeljskim plinom

Anton Vučko

V EU sta bili v letu 2003 sprejeti dve novi direktivi, in sicer direktiva, ki ureja skupna pravila za delovanje notranjega trga z električno energijo, ter direktiva, ki ureja notranji trg z zemeljskim plinom. Poleg tega pa je bila v letu 2003 sprejeta tudi evropska uredba, ki določa pogoje za dostop do omrežja za čezmejno izmenjavo električne energije. Slovenija mora tako svoj pravni red uskladiti z omenjenima direktivama in z uredbo, zato je vlada maja 2004 sprejela novelo energetskega zakona, ki poleg upoštevanja prenosa obvez iz navedenih direktiv oziroma uredbe vsebuje tudi nekatere druge potrebne spremembe in dopolnitve glede na dosedanje uporabo zakona.

Novi direktivi EU po eni strani uvajata nova skupna pravila za oblikovanje notranjega trga z elektriko in zemeljskim plinom na območju EU, po drugi strani pa tudi v celoti nadomeščata dosedanje pravno ureditev EU na teh področjih. Direktivi sta usmerjeni v nadaljnji razvoj pravil notranjega trga na področju elektrike in zemeljskega plina, pri čemer se teži k odstranjevanju vseh ovir, ki bi preprečevale poenotenje tega področja na celotnem ozemlju EU.

Nova pravila organiziranja in delovanja

Z implementacijo direktive, ki ureja trg z zemeljskim plinom, v slovensko zakonodajo, se med drugim na novo postavljajo splošna pravila prenosa, distribucije, dobave in skladiščenja zemeljskega plina. Nova direktiva namreč med drugim določa nova pravila organiziranja in delovanja področja z zemeljskim plinom ter dostop do trga. Med drugim določa tudi, da morajo države članice zagotoviti dostop tretje strani do prenosnega in distribucijskega sistema ter zmogljivosti za utekočinjen zemeljski plin, ki temelji na objavljenih tarifah za vse upravičene odjemalce, vključno s podjetji za oskrbo in s trgovci. Z implementacijo te direktive v slovenski pravni red je trg z zemeljskim plinom od 1. julija 2004 odprt za vse upravičene odjemalce zemeljskega plina,

Nadzorni sistem za vodenje odjema plina

razen za gospodinske odjemalce, za katere pa se bo odprl 1. julija 2007. Trg z zemeljskim plinom bo po novem organiziran podobno kot trg z električno energijo. Zaradi drugačnih tehničnih lastnosti plina, zgodovine razvoja plinskega omrežja v Sloveniji ter sočasne prisotnosti zasebne in javne lastnine pa je urejanje tega trga še bolj zahtevno kot urejanje trga z električno energijo.

Akti, ki urejajo trg s plinom

Akt o določitvi metodologije za določitev omrežnine in kriterijev za ugotavljanje upravičenih stroškov za prenosno omrežje zemeljskega plina (Uradni list RS, št. 131/04)

- Akt o določitvi metodologije za obračunavanje omrežnine za prenosno omrežje zemeljskega plina, (Uradni list RS, št. 131/04)

- Akt o določitvi metodologije za določitev omrežnine in kriterijev za ugotavljanje upravičenih stroškov za distribucijsko omrežje zemeljskega plina

- Akt o določitvi metodologije za obračunavanje omrežnine za distribucijsko omrežje zemeljskega plina

- Akt o določitvi metodologije za določitev splošnih pogojev za dobavo in odjem zemeljskega plina za distribucijsko omrežje zemeljskega plina

- Akt o določitvi metodologije za pripravo tarifnih sistemov za distribucijsko omrežje zemeljskega plina.

Javna agencija RS za energijo, ki je odgovorna za pripravo večine aktov, se je najprej posvetila izdelavi splošnih aktov, s katerima uveljavlja metodologiji za

prenosno omrežje zemeljskega plina, saj sta podlaga za izdelavo celovitega koncepta delovanja trga z zemeljskim plinom ter hkrati urejata pravila reguliranja sistemkega operaterja in način obračunavanja za upravičene odjemalce. Prva navedena akta sta tako že sprejeta, preostali štirje so po usklajevalni fazi in javni obravnavi posredovani vladi RS v potrditev.

Omrežnina za prenosno omrežje

Na podlagi sprejetih splošnih aktov za prenosno omrežje sta cena za uporabo tega omrežja in cena za zemeljski plin na računu posebej izkazani in sicer od 1. januarja 2005 za vse uporabnike prenosnega omrežja.

Družba Geoplina plinovodi d.o.o. je od dneva uveljavitve metodologije posredovala agenciji v soglasje vso potrebno dokumentacijo in predlog izračuna osnovne cene prenosa ter ostalih komponent, ki so določeni z aktoma. Na podlagi dokumentacije je agencija proučila ustreznost predlaganih cen in izdala soglasje. Cene, ki jih je potrdila Agencija, so podlaga za ločeno izkazovanje cene za zemeljski plin in omrežnino.

Podlaga za izdelavo metodologije za način obračunavanja na prenosnem omrežju so bile že veljavne okvirne cene in drugi komercialni pogoji za uporabo prenosnega plinovodnega omrežja, ki so bili sprejeti decembra 2003 in na katere je pristojno ministrstvo dalo soglasje. Agencija je na tej podlagi oblikovala metodologijo in upoštevala nediskriminativen pristop do obravnave istega tipa odjemalca. V ta namen je uvedla novi način obračunavanja omrežnine z uvrščanjem odjemalcev v odjemne skupine glede na zakupljeno zmogljivost - cena za prenos za odjemalce, uvrščene v isto odjemno skupino, je poenotena.

Omrežnina za distribucijsko omrežje

Odjemalci, uporabniki distribucijskega omrežja in sistemski operaterji distribucij-

skih omrežij bomo morali še nekoliko počakati, da bosta usklajena in uveljavljena splošna akta, ki uvajata metodologiji za določitev omrežnine in za obračun omrežnine za distribucijsko omrežje. Ko bosta akta uveljavljena, bo mogoče ločeno izkazovati cene za zemeljski plin in omrežnino za upravičene odjemalce. Agencija poleg teh aktov na distribucijskem omrežju pripravlja še dva akta in sicer metodologijo za pripravo tarifnih sistemov in metodologijo za določitev splošnih pogojev. Na podlagi slednjega splošnega akta bodo distributerji izdelali akt o splošnih pogojih za dobavo in odjem zemeljskega plina, ki bo veljal za specifično distribucijsko omrežje. Do sprejetja vseh navedenih aktov za distribucijska omrežja pa lahko upravičeni odjemalci, ki so priključeni na distribucijsko omrežje, s svojim distributerjem sklenejo pogodbo o dobavi in transportu pod enakimi pogoji, kot veljajo za tarifne odjemalce.

Optimiranje nabave zemeljskega plina v skupini Petrol

V skupini Petrol nabavljamo zemeljski plin za oskrbo odjemalcev na območju 17 občin, za katere je skupina Petrol sklenila koncesijske pogodbe in za oskrbo odjemalcev na zaokroženih gospodarskih območjih na Ravnah in v Štorah, ki so oskrbovani v skladu s sklenjenimi pogodbami.

Za leto 2005 smo z dobaviteljem Geoplinom sklenili enotno pogodbo za oskrbo skupine Petrol z zemeljskim plinom. Z združenjo karakteristiko odjema zemeljskega plina v skupini Petrol smo optimirali stroške nabave. Oblikovali smo tudi bilančno skupino za optimiranje obračuna odstopanj prevzema in predaje zemeljskega plina. Nosilec bilančne skupine je Petrol Energetika. Člana bilančne skupine pa sta še dva večja odjemalca zemeljskega plina, Metal Ravne in Štore Steel, ki sta podprla skupni interes za optimiranje stroškov odstopanj in optimiranje vseh sinergijskih učinkov vodenja in optimiranja odjema plina na ravni združenega odjema bilančne skupine.

Novost

Novost, s katero se bomo spoprijeli v letu 2005, točneje s 1. julijem, je tedensko in dnevno napovedovanje odjema zemeljskega plina iz prenosnega omrežja. Z vidika optimiranja napovedi

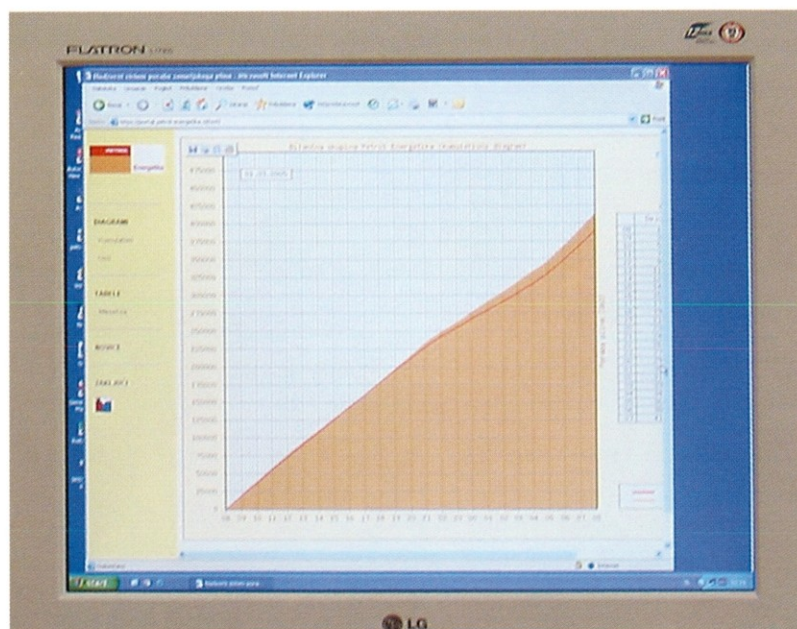
prenosne kapacitete in obračuna odstopanj od napovedanih vrednosti smo oblikovali team, ki pripravlja model napovedovanja potreb po zemeljskem plinu. Optimizacijski model je v fazi razvoja, sproti ga testiramo in izboljšujemo njegovo natančnost. Vključuje vse elemente, ki pomembno vplivajo na odjem zemeljskega plina v različnih letnih obdobjih. V času kurilne sezone je pomembna predvsem temperatura okolice, veter, vpliv sončnega obsevanja, relativna vlažnost zraka in socialne navade odjemalcev v odvisnosti od tipičnih dnevo (sobota, nedelja, praznik), v preostalem delu leta pa predvsem odvisnost odjema od potreb, ki jih imajo odjemalci zaradi zahtev v tehnoloških procesih.

Kot člani GIZ DZP smo aktivno vključeni tudi v sooblikovanje razvoja trga z zemeljskim plinom v Sloveniji, saj se vključujemo že v času priprave aktov, ki se nanašajo na oblikovanje trga in razumevanje ključnih principov delovanja trga, vloge akterjev in njihovih pristojnosti. S svojim sodelovanjem in strokovnimi predlogi želimo oblikovati ustrezne skupne rešitve, ki so v zadovoljstvo vseh akterjev na trgu z zemeljskim plinom.

Novosti, napovedane za leto 2006

Poleg novosti, ki jih v letu 2006 uvajajo na podlagi sprejete novele energetskega zakona, sprejeti podzakonski akti in pa seveda akti, ki jih še sprejemajo, naj bi

sredi prihodnjega leta pričeli uporabljati novo uredbo Evropskega parlamenta in sveta, ki določa pogoje za dostop do prenosnih omrežij zemeljskega plina. Največja novost, ki jo ta uredba prinaša, je uvedba trga s prenosnimi zmogljivostmi, torej trgovanje z zmogljivostmi plina tudi med samimi odjemalci. Vsak upravljalec prenosnega omrežja mora sprejeti ukrepe, s katerimi omogoči in spodbudi prosto trgovanje s pravicami do zmogljivosti. V primeru pogodbene prezašedenosti sistemski operater prenosnega omrežja (SOPO) ponudi neizkoriščene zmogljivosti na primarnem trgu vsaj en dan vnaprej kot prekinljivo zmogljivost. Uporabniki omrežja pa lahko sami na sekundarnem trgu svojo zakupljeno, a neizkoriščeno zmogljivost prodajo ali dajo v zakup in za to nekaj iztržijo. Cena za prekinljive zmogljivosti na primarnem trgu bo načeloma nižja od zagotovljene zmogljivosti (stroškovna), pri tem bo nad SOPO bedela Agencija za energijo. Na sekundarnem trgu (med uporabniki) pa se bo cena določala po tržnih načelih ponudbe in povpraševanja. Glede na pričakovane spremembe na trgu z zemeljskim plinom bomo tudi v bodoče s svojim sodelovanjem in strokovnimi predlogi oblikovali ustrezne skupne rešitve, ki bodo v zadovoljstvo vseh akterjev na trgu z zemeljskim plinom. Le tako bomo lahko zagotavljali zanesljivo in konkurenčno oskrbo svojih odjemalcev ter povečevali tržni delež pri oskrbi z zemeljskim plinom.

Napovedani odjem ne bo prekoračen

Dieselsko gorivo iz oljne repice, motorni bencin z dodatkom etanola, narejenega iz koruze, sladkorja, pšenice ali celo iz slame - taka goriva so že na voljo in začenjajo spreminjati energetske trge.

Biogoriva v svetu - I Janez Bedenk

Primerno okolje za uvedbo biogoriv

Po prvih programih za proizvodnjo biogoriv, ki so jih začeli pripravljati kot posledico naftnih šokov v 70-ih letih, se je položaj na tem področju zdaj bistveno spremenil.

Kaj to pomeni?

1. **Biogoriva** so postala realna in sprejemljiva in lahko nadomestijo običajna naftna goriva. Energetska politika iz začetka 80-ih let je dala pravo podlago za njihov razvoj in uporabo. To najbolje ilustrira brazilski alkoholni program, ki je podprl proizvodnjo in uporabo etanola. Kljub temu je jasno, da biogoriva nikdar ne bodo mogla v celoti nadomestiti nafte. Predstavljajo pa možnost za delno nadomestitev bencina in dieselskega goriva. Lahko jih namešamo k običajnim gorivom, kar je njihova velika prednost, saj ostala alternativna goriva (LPG, LNG) lahko uporabljamo le v prirejenih vozilih, postaviti pa je treba tudi novo mrežo za njihovo distribucijo. To še posebej velja za Evropo, ker dodajajo le 5 odstotkov biogoriv.

2. **Prvotni glavni namen** uvedbe biogoriv je bil zagotovo v želji, da bi zmanjšali emisije toplogrednih vplivov. Treba pa je priznati, da so ogromne napore za zmanjšanje emisij storili tudi v avtomobilski industriji (katalizatorji) in naftni industriji (boljša kakovost goriv).

3. **Pomembno** je tudi dejstvo, da so vlade v posameznih državah "obnovile" podporo biogorivom in za njihovo uveljavitev postavile zelo ambiciozne cilje:

- v Evropi - 5,75 odstotka v letu 2010

in 8 odstotkov v letu 2020,

- v ZDA - 4 odstotke v letu 2010 in 20 odstotkov v letu 2030.

Doseganje teh ciljev bi pomenilo resničen preboj biogoriv, naloga pa seveda ne bo lahka. Pretehtati bo treba med tehnologijo, ki je trenutno na voljo, in izrabo kmetijskih zemljišč za proizvodnjo goriv. Pri doseganju postavljenih ciljev bo treba upoštevati tudi dejstvo, da ob sami proizvodnji nastajajo dokaj velike količine stranskih proizvodov (oljna pogača, glicerol in tako dalje).

4. **Tudi kmetijski sektor** sprejema biogoriva kot nov in privlačen izziv. Kljub temu, da večina vidi biogoriva kot dobro možnost za izhod kmetijstva iz njegovih težav, pa nekateri izpostavljajo pravila svobodne trgovine, na primer WTO (Svetovna trgovinska organizacija), kjer države z juga praviloma nasprotujejo podpori v kmetijstvu, ki jo dajejo države na severu. Tako so biogoriva razmeroma zaščitena pred globalno konkurenčnostjo. Tržijo jih še vedno v sorazmerno majhnih količinah in zaenkrat ne konkurirajo naftnim proizvodom. Položaj pa se lahko spremeni, saj sta tako ameriški kot evropski trg biogoriv lahko za marsikoga zelo zanimiva. Na primer za države, kot je Brazilija (etanoli) in v manjši meri za Malezijo in Indonezijo (palmino olje), ki bodo poskušale svojo poceni proizvodnjo plasirati na omenjenih novih trgih.

Maja lani je v New Yorku začela delovati nova borza za etanol (Nybot), kar je lahko znamenje, da bi njegovo trženje utegnilo postati dobra poslovna priložnost za biogoriva.

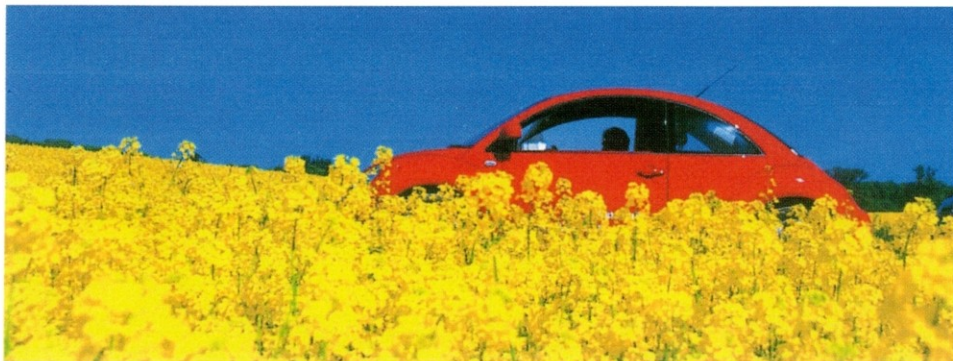
Lastnosti biogoriv

V glavnem obstajata dve glavni vrsti biogoriv in sicer etanol, ki ga uporabljajo v bencinskih motorjih, in ester maščobnih kislin (FAME), ki ga uporabljajo kot gorivo v dieselskih motorjih. V svetovnem merilu je po količinah največ etanola. Brazilija in ZDA pa štejejo med največje svetovne proizvajalce etanola, ki so ga v letu 2003 proizvedli v svetu 19 milijonov ton. V istem letu je znašala svetovna proizvodnja biodiesla 1,6 milijona ton, in v glavnem so ga pridobili v Evropi.

Etanol lahko pridobivamo iz dveh vrst poljščin - iz tistih, iz katerih pridobivamo sladkor (sladkorni trs, sladkorna pesa) in iz amiloceluloznih rastlin (pšenica, koruza). Vsi proizvodni postopki zahtevajo stopnjo fermentacije za pretvorbo sladkorja v etanol in bolj ali manj zahtevno stopnjo destilacije za izločitev alkohola iz vode. Nekateri procesi generirajo velike količine stranskih proizvodov, največ jih je pri pridelavi etanola iz sladkornega trsa: osnovni stranski proizvod so vlaknasti ostanki, ki jih lahko uporabimo kot energent pri proizvodnji toplote za destilacijo. Pri proizvodnji etanola iz sladkorne pese nastane približno 0,75 tone stranskih proizvodov (večinoma rezanci) na tono proizvedenega etanola. Če pridobivamo etanol iz koruze ali pšenice, nastane 1,2 tone ostankov na tono etanola, ki jih lahko uporabimo za živilsko krmo.

Etanol je možno uporabiti kot gorivo v čisti obliki, v mešanici ali v obliki etra (ETBE), ki ga proizvedejo v rafineriji kot reakcijski proizvod z izobutenom. Če ga uporabljamo v čisti obliki v visokih koncentracijah (85 odstotkov oziroma E85), je potrebno predelati motorje (sistem za vbrizgavanje goriva, prilagoditve motorja, zamenjava nekaterih plastičnih materialov, naprave za zagon hladnega motorja). Številni proizvajalci avtomobilov (GM, Ford, Daimler Chrysler, Renault, VW) pa v Braziliji in ZDA že ponujajo vozila, ki jih poganja mešanica z bencinom E85. Po drugi strani pa take modifikacije niso potrebne za nižje odstotke dodanega etanola. V ZDA so dovoljene koncentracije od 5 do 10 odstotkov.

Na splošno lahko rečemo, da je etanol

V rezervoarju ima biogorivo, čeprav oljna repica še raste

primešan bencinu v sorazmerno nizkih koncentracijah (5 odstotkov). Tehnične težave pri uporabi lahko nastopijo na primer ob prisotnosti majhnih količin vode, ko se bencinska in alkoholna faza razslojita. Dodatek čistega etanola bencinu povečuje njegovo hlapljivost oziroma tako imenovani tlak par. Če dodajamo alkohol v obliki ETBE, te slabosti ni. Ester maščobnih kislin (biodiesel, FAME) proizvajajo iz rastlinskih olj, ki jih pridobivajo iz oljne repice, sončnic, soje ali palme. Pri stiskanju zrn nastajata olje in trdni ostanek, tako imenovana oljna pogača (1 do 1,5 tone pogače na tono olja), ki se uporablja v glavnem kot živinska krma. Surovo olje je neprimerno za neposredno uporabo v modernih dieselskih motorjih, zato ga po posebnem postopku esterifikacije s pomočjo alkohola (v glavnem metanola) predelajo v metilni ester in glicerol (0,1 tone glicerina na tono FAME). Jasno je, da igra glicerol pomembno vlogo pri ovrednotenju tehnologije in ekonomiki predelave. Če proizvajamo biodiesel v velikih količinah, moramo prav glicerolu posvetiti posebno pozornost, saj zanj obstaja sorazmerno majhno tržišče: letno ga v svetu proiz-

vedejo okoli 0,8 milijona ton, od te količine pride že zdaj 100.000 ton iz proizvodnje biodiesla. Tako kot etanol se tudi biodiesel lahko uporablja v mešanici ali kot čisto gorivo. Za uporabo čistega biodiesla morajo biti motorji večinoma posebej prirejeni, kar je pravzaprav največja ovira za njegovo širšo uporabo. Dosti lažje je, če ga uporabljamo v mešanicah, v katerih se gibljejo njegove količine od nekaj do 30 odstotkov.

Prednosti in slabosti biogoriv

Prednosti biogoriv so dobro znane. Zagotavljajo nam alternativo za naftna goriva v transportu, po drugi strani manj obremenjujejo okolje. Glede na zadnje je glavni razlog za uporabo biogoriv še vedno zmanjševanje emisij toplogrednih plinov. Najbolj učinkovita tehnologija za pretvorbo v biogoriva je pridobivanje etanola iz sladkornega trsa (60 do 90 odstotkov). Podobni rezultati so doseženi tudi pri porabi fosilnih goriv v primerjavi z motornimi gorivi, ki so proizvedena iz nafte (energijska bilanca, ki vključuje vse stopnje življenjskega cikla biogoriv). Njihova največja slabost je povezana z

razpoložljivostjo surovin in stroški proizvodnje glede na izbrano tehnologijo. Praviloma velja, da je biogorivna tehnologija, merjena na hektar, energetsko precej neučinkovita: 1 tona na hektar biodiesla iz oljne repice, 1 do 2 toni na hektar za etanol, pridobljen iz pšenice ali koruze, 3 do 4 tone na hektar etanola in sladkornega trsa ali pese. Glede na številne omejitve v kmetijstvu je popolnoma nemogoče, da bi predelovali razne poljščine v vsaki vrsti zemlje in pod enakimi pogoji. Zaradi tega bo pri povečani proizvodnji biogoriv dolgoročno prišlo do konkurenčnega boja pri izkoriščanju kmetijskih površin med energetsko in prehrabeno izrabo. Najti bo treba rešitve, ki bodo zadovoljile obe strani. Opozoriti je treba tudi na velike količine stranskih proizvodov, ki bodo nastajali ob povečani proizvodnji. Končno je treba tudi reči, da je strošek proizvodnje goriv višji kakor sama cena biogoriv (brez trošarin), čeprav vedno višja cena soda nafte zmanjšuje razliko. Ob tem naj spomnim, da je strošek proizvodnje etanola v Braziliji sorazmerno nizek in cena že zdaj lahko konkurira gorivom iz nafte.

Primerjava cen motornih goriv

Etanol Evropa	Etanol Brazilija	Etanol ZDA	FAME Evropa	Naftna goriva \$25/sod	Naftna goriva \$50/sod
€ 0,4-0,6/l	€ 0,23/l	\$ 0,3/l	€ 0,35- 0,65/l	\$ 0,2/l	\$ 0,4/l
€ 19-29/GJ	€ 11/GJ	\$ 14/GJ	€ 10,5 20/GJ	\$ 6/GJ	\$ 12/GJ

Vir: IEA

Tabela kaže, da razvoj biogoriv še vedno potrebuje močno podporo

Energetski ministri članic Mednarodne agencije za energijo (IEA) zahtevajo bolj diferencirano porabo energije, s čimer naj bi se zmanjšala odvisnost oskrbe

Varna oskrba ostaja najpomembnejša naloga!

Energetski ministri članic Mednarodne agencije za energijo (IEA) se vsako drugo leto že tradicionalno sestajajo v Parizu. IEA je organizacija, ki so jo novembra 1974 ustanovile države članice OECD (Organisation for Economic Cooperation and Development), ki združuje 30 držav, ustanovljena pa je bila leta 1960. Slovenija ni včlanjena v OECD, je pa leta 1996 zaprosila za članstvo,

vendar se organizacija reorganizira in se države članice še niso odločile, kako in kdaj nadaljevati s širitvijo. Letošnji sestanek ministrov IEA se pravzaprav ni v ničemer razlikoval od srečanj v zadnjih letih. Ob koncu razprav so pripravili komunique, katerega 16 točk je skupek namenov, želja in samoobčudovanja. Kjer bi morali oblikovati jasna stališča, ni čutili pretirane zavzetosti.

Ključno sporočilo komunikeja so trije predlagani ukrepi, ki naj bi zagotovili trajno varno energetsko prihodnost:

- zmanjšati stalno povečevanje odvisnosti od uvoza energije, ker se število virov manjša,
- znižati gospodarsko odvisnost od visokih in naraščajočih cen energije in izboljšati energetsko učinkovitost,
- zmanjšati vpliv na okolje, saj se odvis-

nost od fosilnih goriv povečuje.

Od 16 točk komunikeja je pet namenjenih varnosti oskrbe.

Prva točka ugotavlja, da "varna oskrba ostaja najpomembnejša naloga - zlasti varna oskrba z nafto, plinom in električno energijo". Nadalje je rečeno, da naj bi ministri pod pojmom "varna oskrba" razumeli večjo globalno razpoložljivost poceni čiste energije.

V zvezi z nastopanjem špekulantov je rečeno, da jih predvsem na naftnem trgu ne bi smeli spregledati, vendar ne bi smeli v njih videti razloga za naraščajoče cene surove nafte in tekočih goriv.

Na energetskih trgih so potrebne pravočasne investicije in zadovoljive zaloge, kajti le tako se bo možno izogniti nepričakovanim, a neizogibnim krizam. Subvencije ne vodijo le k izkrivljanju trga, temveč zavirajo investiranje v nove energetske objekte ter s tem povzročajo težave pri oskrbi porabnikov. Trenutne cene energije zahtevajo ukrepe za širitev energetske ponudbe in zmanjšanje povpraševanja. V tej zvezi je potreben dialog med državami proizvajalkami in porabnicami.

IEA je objavila, da bi do leta 2030 za investicije v energetske objekte potrebovali 16.000 milijard (16 trilijonov) dolarjev. Omenili so tudi vrzeli v investicijski mreži, pri čemer so govorili o proizvodnji električne energije in njenem prenosu, kakor tudi o črpanju surove nafte in zemeljskega plina.

Težišče razprav je bilo na energetski učinkovitosti. V referenčnem scenariju IEA izhaja iz dejstva, da bo 85 odstotkov dodatne energetske porabe v svetu v

prihodnjih 25 letih še vedno odvisnih od fosilnih goriv. Ugotavljajo tudi, da se bosta povpraševanje po energiji in emisija ogljika na svetovni ravni povečala za okoli 60 odstotkov. Na osnovi takega scenarija je potrebno pričakovati, da se bodo emisije ogljika v deželah v razvoju do leta 2030 podvojile in presegle količine, ki jih proizvajajo članice OECD, četudi do takrat okoli 1,4 milijarde zemljanov še ne bo imelo dostopa do električne energije. Zato v IEA menijo, da bi bilo možno uresničiti alternativni scenarij, po katerem bi države članice IEA do leta 2030 zmanjšale porabo energije v celoti za 10 odstotkov. 60 odstotkov zmanjšanja bi dosegli s povečanjem energetske učinkovitosti, ostalih 40 odstotkov pa bi lahko prispevala električna energija, ki bi jo proizvajali s čisto premogovno tehnologijo ter prehod na zemeljski plin, obnovljive vire in jedrsko energijo.

Energetska učinkovitost se je v državah OECD po prvem naftnem šoku leta 1973 in drugem naftnem šoku leta 1998 občutno povečala. Izračunali so, da bi se celotna poraba energije brez varčevalnih ukrepov v tem razdobju povečala za 49 odstotkov.

IEA svetuje: Kako varčevati z nafto v primeru krize ("Saving Oil in a Hurry")!

Pred nedavnim je IEA objavila seznam ukrepov, ki svetujejo članicam, kako ravnati ob morebitni novi naftni krizi. Predlagajo, naj bi v prometu uvedli občasno prepoved vožnje, znižanje dovoljene največje hitrosti na avtocestah na 90 km na uro ter posebne vozne pasove

za skupinske prevoze. Da bi se prometu povsem izognili, se IEA zavzema za skrajšanje delovnega tedna oziroma za večjo vlogo dela na domu (teledelo). Če bi večina članic IEA upoštevala predloge, bi se svetovna poraba surove nafte zmanjšala za najmanj milijon sodčkov dnevno.

IEA tudi opozarja, da pri programu "Saving Oil in a Hurry" ne gre za načrt v nuji, temveč za spodbude in nasvete, ki jih mora vsaka dežela sama prilagoditi svojim pogojem. Nekateri predlagani ukrepi so predvideni kot nagle spremembe v dejanskih nujnih primerih, druge naj bi razumeli kot dolgoročne ukrepe. Vsekakor pa naj bi pomagali povečati pripravljenost držav, da kratkoročnih vrzeli v oskrbi z nafto ne bi izravnavale samo z nakupi, temveč tudi z nižanjem porabe. Hitro ukrepanje bi bilo mogoče, če bi države OECD že vnaprej pripravile pravno podlago. Po mnenju IEA trenutno ni videti znakov, ki bi opravičevali uvedbo ukrepov. Vsekakor pa bi bilo koristno, da bi razmislili o "znižanju praga občutljivosti", saj bi ob napetem tržnem položaju mogel že najmanjši nepredvideni dogodek povzročiti veliko gospodarsko škodo.

Varnostni ukrepi, ki zdaj veljajo za države OECD, so 90-dnevne obvezne stalne rezerve surove nafte in/ali tekočih goriv, ki jih je mogoče uporabiti le v primeru, če se dobava iz držav proizvajalk državam porabnicam zniža v povprečju za 7 odstotkov. Vendar uresničevanje varnostnih ukrepov ni obvezno, čeprav bi se dobava znižala za več kot 7 odstotkov.

PKN Orlen sme prevzeti Unipetrol

Evropska komisija je šest ur pred iztekom roka dovolila, da poljski naftni koncern Orlen prevzame češki Unipetrol. Po mnenju urada za konkurenco Evropske unije ne obstajajo nikakršni pomisleki glede združitve obeh koncernov. Prvotno naj bi PKN Orlen za 63 odstotkov delnic največjega češkega proizvajalca goriv plačal 405 milijonov evrov, ker pa je bil Unipetrolov dobiček v preteklem letu večji, kakor so pričakovali, bo poljski koncern na osnovi privatizacijske pogodbe moral dodati 10 do 15 odstotkov predvidene vsote. S prevzemom Unipetrola

je Orlenu uspel vstop na hitro rastoči češki trg, poleg tega je zavaroval južni del Poljske pred konkurenti iz sosednjih držav.

Končno bo s tem okrepljen položaj Orlena, če bo naftno gospodarstvo srednje Evrope konsolidirano.

EU poslanec za usmerjeno vlaganje naftnih koncernov

Avstrijski poslanec v EU Hannes Swoboda se je zavzel za posebno obliko usmerjenega vlaganja naftnih koncernov. Po njegovem mnenju naj bi te družbe del "svojih rekordnih dobičkov" vlagale v raziskavo in razvoj alternativnih oblik e-

nergije. Komisija EU naj bi s koncerni, kot so Royal Dutch/Shell, BP in Total, sklenila prostovoljen dogovor, da bodo na primer deset odstotkov dobička dali za raziskovalne namene. Po mnenju Swobode nikakor ne bi smeli "vsega denarja porabiti za izplačilo dividend in za prevzeme". Toda poslanec očitno ne bere poslovnih poročil naftnih koncernov, saj bi sicer vedel, da namenijo za dividendo le delček dobička, poleg tega bi iz investicijskih načrtov razbral, koliko in v kakšne namene družbe vlagajo svoja sredstva. In končno ne bi mogel spregledati vodilne vloge Royal Dutch/Shell in BP pri alternativnih oblikah energije.

Prodaja novih avtomobilov v zahodni Evropi

Število kupcev pada

Z dviganjem življenjskega standarda je število novih avtomobilov vztrajno raslo in nekaterim ljudem je bilo bolj pomembno, da so kupili velik avto, kakor da bi si privoščili druge dobrine. Zanj so se bili pripravljeni odpovedati tudi pomembnim potrebnim rečem. V zadnjem času ljudem ne gre več tako dobro in nakupi avtomobilov so redkejši. A ne le pri nas.

Vsa poročila kažejo, da je prodaja novih avtomobilov v zahodni Evropi letos močno nazadovala. Evropsko združenje avtomobilskih proizvajalcev (ACEA) je sporočilo, da je bilo v letošnjem marcu ponovno prodanih manj avtomobilov kakor v lanskem.

V celotni Evropi - v 23 članicah EU (razen na Malti in Cipru) in v treh članicah Efte - je število prijav padlo za 4,7 odstotka na 1,71 milijona.

Število na novo prijavljenih vozil v 15 članicah Evropske unije in v Efti je marca padlo za 3,7 odstotka na 1,64 milijona, v celotnem prvem četrtletju za 2,5 odstotka. V združenju avtomobilskih proizvajalcev iščejo razlog za padec prodaje v marcu in menijo, da so "krivi" zgodnejši velikonočni prazniki, med katerimi je bilo ponekod vse zaprto polne tri dni. Padec prodaje v prvem četrtletju je znašal 3,3 odstotka.

Prav neverjetno, njegova (Ferrarijeva) prodaja ne pada!

Država	januar-marec 2005	januar-marec 2004	sprememba v odstotkih
Avstrija	74.310	75.616	-1,7
Belgija	147.998	157.677	-6,1
Danska	31.259	25.541	+22,4
Finska	42.266	43.038	-1,8
Francija	526.450	506.884	+3,9
Nemčija	750.798	765.266	-1,9
Grčija	77.838	81.382	-4,4
Irska	88.028	76.932	+14,4
Italija	638.745	677.402	-5,7
Luksemburg	13.190	13.933	-5,3
Nizozemska	150.621	155.846	-3,4
Portugalska	52.460	50.080	+4,8
Španija	373.694	374.064	-0,1
Švedska	59.556	58.887	+1,1
Velika Britanija	701.506	756.005	-7,2
Evropska unija (EU 15)	3.728.720	3.818.553	-2,4
Islandija	3.572	2.426	+47,2
Norveška	25.193	27.489	+8,4
Švica	56.472	62.922	-10,3
Efta	85.237	92.837	-8,2
EU 15 + Efta	3.813.957	3.911.390	-2,5
Češka	27.844	28.713	-3,0
Estonija	4.183	3.918	+6,8
Latvija	2.918	2.334	+25,0
Litva	2.384	2.092	+14,0
Madžarska	41.909	45.678	-8,3
Poljska	66.005	98.460	-33,0
Slovaška	11.613	11.923	-2,6
Slovenija	15.936	17.291	-7,8
Evropska unija (nove članice)	172.792	210.409	-17,9
Evropska unija	3.901.512	4.028.962	-3,2
Evropa (EU + Efta)	3.986.749	4.121.799	-3,3

Komisija EU je prižgala zeleno luč za Lukoil na Finskem

Komisija EU je dovolila, da ruski naftni koncern Lukoil prevzame finski družbi, ki sta lastnici bencinskih servisov - Teboil in Suomen Petrooli. Med pregledom je komisija ugotovila, da združitev ne bo občutno vplivala na konkuriranje. Teboil

in Suomen Petrooli sta sestrski družbi, ki vodita predvsem mrežo bencinskih servisov na Finskem ter prodajata maziva in rafinirane naftne proizvode. Lukoil, ki proizvaja naftne proizvode predvsem v državah, ki niso članice Evropske unije, bo s prevzemom dobil 289 bencinskih in 132 dieselskih bencinskih servisov,

s čimer bo prvič neposredno dosegel končne porabnike. To pa gotovo ne bo njegov zadnji korak in najbrž ne bo treba dolgo čakati, da bomo napis "Lukoil" srečevali tudi na bencinskih servisih v drugih članicah EU.

Janez Lotrič

Spoštovane tekmovalke, vrli navijači in gledalci, cenjene sodelavke in so dragi petrolovci,

tekmovalni, torej napornejši in zahtevnejši del letnih športnih iger smo pripeljali do konca. Tudi tokrat v polnem teku in z vsem, kar tak dan, tak tempo in taka tekmovalna nabrušenost prinašajo s seboj. To pa je predvsem ogromno energije in adrenalina. To je napeto ozračje, ki mu ne manjka športnih ambicij. To so številne razgrete glave in razgreta srca. In prepričan sem, da ne more biti nikomur žal, da je danes tukaj. Zakaj?

Zato, ker gre za naše športne igre, in ker je to ena redkih priložnosti, ko se zberemo ljudje iz celega koncerna in brez poslovnih obveznosti skupaj preživimo ves dan, in ker take priložnosti skupina, kakršna je Petrol, močno potrebuje.

Letošnje letne športne igre pa so tudi sicer nekaj posebnega, saj niso namenjene le tekmovanju in merjenju moči, pač pa tudi praznovanju 60. rojstnega dne Petrola. Samo nekaj dni nas še loči od 5. junija in s tem od dne, ko je bila pred 60 leti ustanovljena ljubljanska podružnica Jugopetrola. Začela se je naša zgodba in za današnje razmere je bil njen začetek morda kar smešno skromen.

Začelo se je z nekdanjim Standardovim skladiščem, ki je imelo dva majhna rezervoarja za gorivo, polnilnico sodov in dve manjši skladišči za maziva. Štirje manjši rezervoarji so bili še v Mariboru, v Celju pa skladišče nemške vojske. V Dravogradu je podjetje podedovalo ostanke zbombardirane rafinerije, v Ajdovščini vojaško skladišče, v Novem mestu pa so za skladišče uporabljali kar konjski hlev. Črpalk Petrol ni imel. Tiste redke, še na ročni pogon, so bile v lasti zasebnikov. Slovenija jih je premogla šest. In za tedanje število avtomobilov je to več kot zadostovalo.

Tako se je začela naša zgodba. Sledil je čas osvajanja Slovenije, nato čas prvih povezav s tujino in temu

n tekmovalci,

elavci,

čas velikih organizacijskih sprememb. Prišel je tudi čas poslovnega osamosvajanja in za njim čas novega, evropskega načina poslovanja. Danes ima Petrol mrežo 343 sodobnih bencinskih servisov v treh državah. Sestavlja ga 7 domačih in 6 tujih družb, v portfelj njegovih dejavnosti pa poleg trgovanja z naftnimi derivati sodi še trgovina z blagom za vsakodnevno rabo ter trženje plinske, toplotne in električne energije. Do danes je iz podjetja, ki se je pred 60 leti udarniško in zgolj s 4 zaposlenimi suvereno lotilo posla z nafto, zrasel koncern z 2.848 zaposlenimi.

Današnji Petrol nima na prvi pogled ničesar skupnega s tistim izpred 60 let. Pa ni povsem tako. Seveda je posel, ki ga opravljamo, bistveno drugačen od posla, ki so ga opravljali petrolovci pred 6 desetletji. Spremenila se je njegova vsebina, pa tudi način, po katerem strežemo stvarjem. Spremenila se je Petrolova podoba, spremenila se je Petrolova vloga in Petrolova filozofija.

Nekatere reči pa so vendarle ostale enake. Ostaja na primer ambicioznost. Ostajata suverenost in samozavest. Vsem spremembam in vsem neurjem navkljub. In prav na to, spoštovani kolegi, sodelavci in prijatelji, računam v prihodnje - na ambiciozen in samozavesten Petrol. Računam na Petrol v polnem teku. Na evropski koncern energičnih ljudi, ki bodo tudi naslednjih 60 let ponosni na to, da so petrolovci. Danes pa, vrli tekmovalci, navijači in gledalci, računam predvsem na to, da vaše vzdržljivosti še ni konec in da boste svojo energijo zmogli dokazovati do poznih večernih ur. Nasploh od vseh vas, moji petrolovci, pričakujem, da boste ostali v polnem teku in da boste širili energijo. Energijo, za katero pravimo, da spodbuja, zbližuje in povezuje. Energijo med nami.

Najboljši prodajalci zimskih artiklov LBZ

Najboljši so obiskali BiH in Roglo Jože Gostiša

Zima je že nekako pozabljena, dnevi postajajo vse toplejši in primerni za izlete, piknike, športna srečanja,...

V Sarajevu so najprej obiskali baš-čaršijo

V pretekli zimi so se že tradicionalno pomerili v prodaji zimskih artiklov lastne blagovne znamke Petrola prodajalci vseh bencinskih servisov s trgov Bosne in Hercegovine, Hrvaške in Slovenije. Ne le obljubljenе nagrade za najboljše,

Kuhanje kave je primerno tudi za izmenjavo mnenj

temveč predvsem zadovoljni kupci so bili zadosten motiv, da so se vsi trudili za čim boljšo prodajo. Pohvaliti je potrebno vse prizadevne, a nagrad je vedno premalo. Tako so predstavniki bencinskih servisov iz razpisanih kategorij v začetku maja odpotovali na ogled Petrolovih bencinskih servisov na Hrvaško ter v BiH, konkurenca na teh trgih pa je tako pestra, da tudi

Za slovo od Sarajeva še zadnji posnetek

nje niso mogli spregledati. Potrebno je bilo poizkusiti tudi kulinarčne dobrote, obiskati kulturne spomenike, manjkale pa niso niti športne aktivnosti, saj so spoznali reko Neretvo iz njenega korita v odlični organizaciji lokalnega rafting kluba.

Spotoma so pokukali, kako gre konkurenci

Da pa bi čim več prodajalcev nagrajenih bencinskih servisov lahko izkoristilo nagrado, smo 19. maja na Rogli organizirali športno in družabno srečanje, kjer so se

Preskusili so prijaznost Neretve

ekipe pomerile v raznih športih (košarka, odbojka, badminton, namizni tenis). Kot najboljša športna ekipa so se izkazali sodelavci iz OEM Maribor, saj so prejeli pokal za skupno zmago.

Kjer so Slovenci, tam je tudi pesem

Po razglasitvi rezultatov in predstavitvi dobaviteljev so se predstavili tudi godci iz vseh OEM. Zanje smo prvič pripravili tako tekmovanje in imeli smo kaj videti, predvsem pa slišati. Nesporen zmagovalec je postal Anton Baša iz Prekmurja, ki je s svojo malo harmoniko in prelestnim glasom prepričal člane strokovne komisije.

Dobri prodajalci - dobri odbojkarji

Po koncu uradnega dela pa je še tja v večer ob spremljavi harmonike teklo sproščeno izmenjavanje mnenj, predvsem službenih, med katerimi niso manjkale ideje, kako v naslednji akciji in tudi sicer zadovoljiti naše kupce in stremeti k še boljši prodaji.

Nad Sevnico je dišalo po bencinu

Jaka Kravanja

V soboto 14. in nedeljo 15. maja je bilo v okolici Sevnice pošteno vroče. Ropotanje motorjev, cviljenje gum ter vonj po bencinu so marsikaterega Sevničana, pa tudi prebivalce okoliških vasi ter ostale navdušence za avto moto šport pripeljali na 8. gorsko hitrostno avtomobilsko dirko na progi Impoljca-Studenec. Generalni pokrovitelj dirke je bila naša družba, ki z organizatorji prireditve sodeluje že več let.

“Ne smem imeti preveč polnih gum, ker me ne bodo držale na ovinku, hm..., vendar je bila malica kar obilna, ... bom vseeno malo bolj “napumpal.” Dirkači so neprestano v dilemi, kako najbolje pripraviti avto.

Dirka je štela za prvenstvo Slovenije v gorsko hitrostnih dirkah - AŠ 2005, hkrati pa tudi za mednarodno prvenstvo FIA Challenge, gorski pokal srednjeevropske cone in prvenstvo zgodovinskih vozil. Vsi udeleženci so bili enotnega mnenja, da je letošnja dirka postregla z izredno zanimivimi udeleženci, saj tako raznovrstnih “dirkalnikov” že dolgo ni bilo videti na istem mestu. Poleg domačega matadorja Sama Valanta sta med favorite sodila tudi oba voznika družine Dekleva, kjer je starejši Slavko pokazal, da sinu še ne bo prepustil primata v družini. Poleg njih pa je iz ozadja čakal na svojo priložnost nepredvidljivi in vsakokrat hitrejši Žalčan Enes Draganovič.

V soboto je bil na sporedu uradni tre-

“Ja, kaj naj naredim, neprestano me meče iz prvega ovinka”, “Poizkusi v višji prestavi!” Posvetovanja dirkačev pred vsako vožnjo so sestavni del pripravljanja taktike za dirko.

ning, ki je že postregel z rekordom proge. Dolgi devet let, vse do letos, je bil čas Leitgeba za vse nedosegljiv. Slovak Jaroslav Krajčij je z svojo lolo zytéc F3000 že na treningu poskrbel za novo rekordno znamko in napovedal hitro nedeljo.

Prireditve pa ni minila le v znamenju bojev na cestah, temveč tudi v boju na nebu. Temne oblake, ki so nosili deževne kaplje, na katere je upal domačin Samo Valant, je vztrajno preganjalo sonce, tako

da so gledalci uživali v divjih vožnjah, organizatorji pa so bili več kot zadovoljni z velikim številom gledalcev.

Na koncu je po ogorčenem boju v DP slavil Slavko Dekleva pred Enesom Draganovičem in svojim sinom Igorjem. Organizatorjem je potrebno čestitati za dobro organizacijo tekmovanja ter jim zaželeli čim več uspeha ob organizaciji naslednje dirke, gledalce pa povabiti, da tudi v prihodnjem letu pridejo v takšnem številu spodbujat pogumne tekmovalce.

“Ali potrebuje kdo enkrat rabljene gume, ki so še v garanciji?”

Po posameznih vožnjah je dogajanje v boksih dajalo vtis, da poteka komisijska prodaja rabljenih pnevmatik.

Na konec sveta in nazaj - II

Biserka Čičerov

Prebivalci najjužnejšega mesta na svetu

Najjužnejše mesto na svetu ima 30.000 prebivalcev, njegove hiške, pobarvane z raznimi barvami, pa so videti kot otroške igračke pred mogočnim nazobčanim ozadjem gora, ki obdajajo mesto. Pred mestecem in rahlo na desno so prepovedane gore otoka Navarino (prepovedane, ker so pač čilske), pogled pa nam beži po prelivu Beagle in lahko si je predstavljati Darwina, ki je tu plul na ladji Beagle (1832) in kako je ta svet (konec zemlje) deloval na Tomaža (Thomas) Bridgesa, ki se je sem priselil leta 1871. Še vedno je mogoče začutiti pionirski duh na ulicah Ushuaie. Pozimi tu smučajo ali tečejo, poleti plezajo, hodijo na trekinge ali jahajo. Predvsem pa si predstavljajte, kako mora biti lepo, ko je pri nas huda vročina (julij - oktober), tu pa smučajo! Mestece je nastalo leta 1884 okrog misijona, ki ga je postavil Thomas Bridges. Mnogi so prišli, ker so mislili, da bodo našli zlato, sem so pošiljali kaznjence. Iz Evrope je prišlo veliko Hrvatov in Špancev in tistih, ki so se jim potopile ladje, pa niso mogli naprej. Šele z zgraditvijo letališča je Ushuaia dobila nov zalet (1935) in čeprav ribolov predstavlja pomembno gospodarsko dejavnost, je Ushuaia postala turistično zanimiv kraj ter izhodišče za Antarktiko. Še nekaj besed o Thomasu. Bil je otrok brez staršev. Našli so ga pod nekim mostom v Bristolu in na srččki je imel črko T. Za svojega ga je vzel župnik vikar Rev Despard in ga odpeljal v krščanski misijon na Ognjeno zemljo. Tomaž je kljub pokolu kristjanov, ki so ga izvedli domorodci, ostal na Ognjeni zemlji do svoje smrti (1898). Najprej je pomagal pri gradnji Ushuaie, nato pa je postavil še Estancio Haberton, kjer je vse svoje

življenje posvetil domorodcem Yamanom in napisal tudi slovar jamanskega jezika. Njegov sin Lucas je svojo mladost preživel med Yamani, naučil se je njihovega jezika in z njimi lovil ter se udeleževal njihovih obredov. Yamani so bili na njegovi farmi varni, sicer pa so jih priseljenci ubijali, saj po Darwinu niso bili ljudje, ampak živali! Farmarji, ki so na teh območjih gojili ovce, so jih streljali in celo plačevali za skalp vsakega ubitega Yamana. No, naj povem še to, da je Thomas Bridges zemljo dobil v last prav zaradi svojega človekoljubnega dela in skrbi za Yamane. Vrnemo se v hotel, ki nosi ponosno ime Cezar, stoji pa ob glavni ulici, ki se ji reče St. Martin. Po mestu hodijo ljudje v bundah, hladno je, komaj 13°C, v hotelu pa deluje centralna kurjava.

Naslednjega dne nas čaka plovba po kanalu Beagle in ogled pingvinov, morskih levov, kormoranov in Estancije Haberton. In srečki, kakršni smo, imamo ves čas lepo vreme, ki nam omogoči čudovite posnetke. Vidimo celo hrib z imenom No name Top (Brezimeni vrh), ki je običajno v megli in oblakih. Ko se z ladjo vračamo proti Ushuaii, na zemljevidu gledam, kako nizko na južni polobli se nahajamo. Tu je res konec sveta. Dobimo plakete s potrdilom, da smo bili v Ushuaii, najjužnejšem mestu na svetu. Večermamo v restavraciji El Turko, naročimo seveda argentinske dobrote.

Jutro nas že pozdravlja v Narodnem parku Ognjene zemlje, kjer si ogledamo gobo Ilao-Ilao, ki je mlada užitna in velja za afrodiziak.

Avtobus nas zapelje do spodnje postaje žičnice, ki nas brez težav dvigne do vznožja ledenika Martial. Občudujemo pokrajino, raznobarvne ostrožnike, ledenike, ki drve v dolino. Ob treh poletimo proti El Calafatu.

Ledeniki

El Calafate je izhodišče za narodni park Los Glaciares. Šteje komaj 8.000 prebivalcev, leži pa na južni obali jezera Argentino. Nastal je zaradi turistov, zato je to drago mesto in ne preveč privlačno. Številni hoteli in cabanas ne morejo zadovoljiti vseh turistov, ki si želijo ogledati ledenike z najznamenitejšim med njimi Peritom Morenom. Z ogledom mesta smo hitro končali. Malce smo zaskrbljeni, ker

Ledeniki kot gore

izvemo, da je okrog Painesov izbruhnil požar, ki ga je povzročila nepazljivost Čehov in Francozov. To nam lahko krepko spremeni načrte.

Ob osmih se odpeljemo proti ledenikom. Vožnja ob obali jezera ni nič posebnega, še vreme je bolj kilavo. A ko se pred nami pojavi Perito Moreno, se vse spremeni. Ledenik je bil do nedavnega edini, ki je še rasel. Dolg je okrog 30 km in kopno doseže šele pri Brazo Rico, kjer se nasloni na kamnito obalo. Širok je čez 5 km, njegovi ledeni stolpi pa segajo 60m visoko. Ko led doseže Braco Rico, zapre zgornje in spodnje jezero. Voda naraste in šele ko v zgornjem jezeru voda naraste dovolj visoko, s svojo močjo prevrta ledeno steno in v mogočnem curku bruhne v spodnje jezero. Led blokira jezero vsako tretje leto. Ko voda prebije led, pošlje ogromne ledene gore (tempanos) v spodnje jezero in odpre kanal. Toda zadnji tak pojav so doživeli leta 1988 in bojijo se, da je ogrevanje ozračja tudi tu pobralo svoj davek. Spustili smo se skoraj do ledenika po lesenih mostičkih pasarelas. Poslušali smo stokanje in grmenje ledenika in opazovali, kako se ogromne stolpnice rušijo v zelenkaste globine jezera. Ko se je odlomljen led spet dvignil na površje, je povzročil valove, ki so se z ledenimi gorami odpeljali proti izhodu iz jezera.

V naravi so še veliko bolj prisrčni

Čaka nas še pet ur vožnje do El Chaltena, ki bo naše izhodišče za obisk Fitz Roya.

Granitne ploščice Patagonije

V El Chalten prispemo okrog 22h.

Pozdravi nas strahovit veter, ki odtrga vse, kar ni dobro pritrjeno. Na srečo kmalu najdemo prenočišče Cerro Torre (Cabañas Cerro Torre). Lesene hišice, ki sprejmejo po štiri osebe, so ogrevane in tudi skuhaš si lahko kaj, če je ravno sila. Mi se odločimo za hrano iz nahrbtnika in v vetru, ki hudo ropota pod streho in grozi, da bo odpihnil kočo, utonemo v pravičen spanec. Po zajtrku se najprej preselimo v drug hotel. Tu je pač sezona in težko je dobiti prenočišče za več dni, naša skupina pa šteje 22 ljudi. Potem pa na potep pod mogočni Fitz Roy (3405m). Njegova podoba je ena najlepših na svetu (razen našega Triglava seveda!). Njegove granitne stene so tako gladke, da še sneg in led zdrsne z njih. Indijanci Tehuelche so mu rekli El Chalten - kadeča se gora ali vulkan. Gora ni vulkanskega izvora, včasih se zanjo zatakne oblak in od daleč je res videti kot kadeča se gora. Nas je predvsem pozdravila s čudovitim razgledom. Mnogi, ki pridejo v El Chalten, se zaradi muhastega vremena lahko samo obrnejo in kupijo razglednico z njegovo podobo. Nam se je pokazal z najlepše plati. Smo pa res srečki! Poleg Fitz Roya so še vrhovi Cerro Torre (3128m), Poincenot (3076m) in Saint-Exupery (2600m), vsi strmi granitni velikani, preizkušnje za najhrabrejše in najbolj vztrajne. Tu so Slovenci močno prisotni. Alpinisti kot Silvo Karo, Marko Prezelj, Monika Kambič in drugi so tu zarisali mnoge nove smeri ali preplezali prve ponovitve. Nam je bilo dano, da smo srečali Kara.

Koča domorodcev - ker so v njej spali sede, so imeli krivo hrbtnico

Izjemno močan veter nas je nagnal v gozd, da smo se vsaj malo skrili pred njegovim ledenim božanjem. Počasi smo se vrnili v dolino, čakala nas je za-sluzena večerja v restavraciji Patagones in srečanje z drugimi Slovenci, ki so bili tudi na potepanjih okrog Fitz Roya. Nazdravimo z odličnim šardonejem Ancon iz Mendoze in se poslovimo z "Muchas gracias". "De nada" nam odgovori prijazna natakara in že stopimo v vetrovno noč El Chaltena. Ponoči je deževalo, zato je bilo jutro kot oprano. Večji del skupine se je odpravil na treking pod Fitz Roy. Imeli smo srečo, da smo lahko pri vzponu in sestopu opazovali Fitz Roy, ki ga nekateri vidijo samo na razglednicah.

Pot nas vodi proti čilski meji. Opravimo formalnosti in zamenjamo avtobus. Smo v Čilu. Veter je nemogoč. Prisluhujemo čilski glasbi. Harmonika ima glavno vlogo. V daljavi že lahko vidimo dim, ki se dviga z ravnin pod Painesi. Ob poti opazujemo prve guanake, ki se igrajo, vidimo pa lahko tudi pogorišče. Upamo, da bomo lahko vstopili v narodni park. Vse bliže smo ostricam Paines in tako je lepo, da Anica izreče zgodovinske besede: "Niti na stranišče ne smeš brez fotoaparata!" Počakati moramo na ladjo, ki nas bo po jezeru Pahoe zapeljala do nove planinske kočice pod Painesi. Obisk velikega slapa ali Salto Grande, kot mu pravijo domačini, je res enkratno doživetje. V vetru, ki nas je skoraj prestavljal, poizkušamo fotografirati slap, ki vodo iz zgornjega jezera Nordenskjeld prelija v jezero Pahoe. Vreme je brez oblačka, v daljavi vidimo hotel za petičneže, kjer soba stane 500 dolarjev za noč. Vrnemo se v pristanišče in izplujemo. Le močni motorji rešujejo čoln pred silnim vetrom, ki mu piha v brk. Valovi brizgajo visoko v zrak, toda ladja varno pluje proti našemu planinskemu domu. Namestimo se v sobi, ki nosi ime Tyndall. Večer ugasne za breg, povečramo in utonemo v spanec.

Naš vodič Janez ne popušča. Čeprav smo na dopustu, je program pripravljen tako, da "bomo počivali doma". Po zajtrku gremo pod Paines. Vreme sprva ne obeta kaj posebnega, piha pa tako močno, da komaj hodimo. Toda sonce vseeno ogreva serake, ki se lomijo v dolino. Mimo jezera Skottsberg gremo proti italijanskemu taboru. Dve uri potrebujemo do gostega gozdička, v katerem se skriva tabor. Zaradi razgleda gremo še višje, da si lahko ogledamo

Santiago de Chile

Francoski ledenik, ki nam z leve pošilja salve ledu, ki v mogočnih skokih zdrve ob gromkem tresenju v dolino. Poletje je in gore se budijo pod žarki sonca. Pokrajina je enkratna. Toda vrniti se je treba in ko stopimo iz gozdnega zavetja, nas pozdravi veter! Le kako se mu ljubi ves dan tako pihati in zavijati ter v skušnjave spravljati planince na trekingu? Po večerji spet pakiramo. Naslednjega dne gremo v Punta Arenas.

Tako čilska kot argentinska Patagonija je predvsem ravna in suha pampa. Veter je šiba božja v Patagoniji, celo drevje raste zaradi tega postrani. Skoraj nič se ni spremenilo od takrat, ko je Lady Florence Dixie zapisala: "Nikjer drugod nisi tako osamljen. Nikjer drugod ni 100.000 kvadratnih milj, kjer bi lahko jahal in kjer si varen pred preganjajočo vročino, prijatelji, divjimi plemeni, grdimi živalmi, telefoni, pismi in vsem drugim, čemur si izpostavljen povsod drugod." No, danes bi se tudi Lady Dixie prišla za glavo - tudi tu na vsakem koraku slišiš značilni zvok mobitela! Z avtobusom se peljemo proti Punta Arenas. Kraj je 3090 km oddaljen od Santiaga in je videti kot izgubljen v morju Magellanovega preliva. Z odkritjem nafte je mesto začelo cveteti, vendar se ni razvilo na temeljih prvotne naselbine Fuerte Bulnes, ampak 60 km južneje. Najbolj je to mesto cvetelo v devetnajstem stoletju, v času ovčjega booma. Takrat so v ta konec sveta drli predvsem Hrvati in Nemci, pa tudi Angleži, in povsod pustili svoj pečat.

OMV odkrila v Avstriji bogato nahajališče zemeljskega plina

OMV je v dunajski kotlini odkrila največje nahajališče plina v zadnjih 20 letih. Zaloge dveh ločenih ležišč, ki so v globini 3200 oziroma 4300 metrov, ocenjujejo na 4 milijarde kubičnih metrov oziroma 25 milijonov sodov naftnega ekvivalenta, kar odgovarja več kot trikratni letni proizvodnji OMV (1,25 milijarde kubičnih metrov) oziroma skoraj polovici avstrijske letne porabe (8,6 milijarde kubičnih metrov). Vrtina predstavlja največjo najdbo OMV, odkar je odkrila polje Höflein (leta 1982). Skupni stroški vrtine znašajo okrog 7 milijonov evrov. Za razvoj najdbe bodo potrebne visoke vloge v dodatne vrtine, vode in zunanjo opremo. Zemeljski plin naj bi uporabljali za oskrbo domačega trga. Za prihodnje mesece načrtujejo geološke in tehnične študije, poskusno črpanje, v letu 2006 pa naj bi s pomočjo vrtin dobili natančnejše podatke. Polna proizvodnja naj bi stekla v treh letih. Kakor je videti danes, naj bi dnevna proizvodnja znašala 3 do 6 tisoč sodov naftnega ekvivalenta ali 500.000 do milijona kubičnih metrov, življenjsko dobo polja pa ocenjujejo na več kot 20 let.

Pogodba za cevovod od Črnega do Egejskega morja je podpisana

Bolgarija, Grčija in Rusija so se dogovorile za gradnjo naftovoda od bolgarskega pristanišča Burgas ob Črnem morju do grškega Aleksandroupolisa ob Egejskem morju. V bolgarski Sofiji so podpisali memorandum o sodelovanju pri gradnji 312 km dolge napeljave. Nafto naj bi s tankerji vozili iz ruskega pristanišča Novorosijsk do bolgarskega Burgasa, od koder bi jo po cevovodu transportirali do Aleksandroupolisa in nato do zahodne Evrope. Naftovod naj bi bil alternativa za transport nafte skozi Bosporsko ožino in Dardanele, ki je za vedno večje ruske dobave vse bolj ogrožen. Dokument so podpisali po pogajanjih, ki so se vlekla polnih 11 let, investicije pa ocenjujejo na 700 milijonov dolarjev. Kapaciteta naftovoda naj bi znašala 50 milijonov ton letno.

Nove igre z Gaspromom in Rosneftom

Ruski gospodarski časopis Vedomosti poroča, da ruska vlada pripravlja modele, s katerimi bi dobila nadzor nad Gaspromom, največji plinski koncern na svetu pa le del Rosnefta. Vlada ima

v svoji lasti 38,37 odstotka Gasproma in 100 odstotkov Rosnefta. Prvotno je bilo načrtovano, da se bosta obe družbi združili še pred koncem leta 2004, vendar se je fuzija zavlekla, ker je Rosneft prevzel Juganskneftegas. V začetku letošnjega marca je bilo rečeno, da bo Rosneft postal del Gasproma, medtem ko bo Juganskneftegas ostal samostojno državno podjetje. Zdaj se je pojavila nova inačica, po kateri naj vlada ne bi oddvojila Juganskneftegasa od Rosnefta, medtem ko bo Gasprom dobil manj kot 100 odstotkov združene naftne družbe.

Kitajska še vedno žejna nafte

Kitajska podvzema velike napore, da bi povečala lastno proizvodnjo, obenem poskuša dobiti v tujini eksploracijske licence oziroma doseči dogovore za črpanje, odpiranje vrtin ali dobavljanje nafte. Vendar lahko s tem zadosti le majhnemu delu povečanih potreb. Medtem ko je poraba naftnih proizvodov v letu 2004 porasla na dan za 863.000 sodov na 6,379 milijona sodov, se je pridobivanje povečalo za 75.000 sodov na 3,48 milijona sodov dnevno. Letos naj bi proizvodnja rasla za 55.000 sodov na 3,54 milijona sodov dnevno, povpraševanje pa naj bi se po napovedih IEA povečalo za 504.000 sodov na 6,884 milijona sodov na dan, kar bi pomenilo 7,9-odstotno rast. Najbolj je porasla poraba plina in dieselskega goriva (195.000 sodov na dan) ter motornih bencinov (77.000 sodov dnevno). Povprečno pa se je od leta 2000 povečala poraba za 450.000 sodov na dan. Državne kitajske naftne družbe želijo zato najpozneje do leta 2020 načrtovati v tujini 1,4 milijona sodov na dan. Pri tem si največ prizadeva CNPC, ki ima licenco za črpanje v 14 državah, med katerimi je posebej potrebno omeniti Rusijo, Venezuelo in Sudan. Z Rusi pripravljajo več projektov, med drugim si kitajska vlada želi 2400 km dolg cevovod od sibirskih naftnih in plinskih polj do severne Kitajske. V sami državi pa načrtujejo 4200 km dolgo mrežo naftovodov in tudi plinovodov.

Ali se bo napoved IEA, da se bo poraba naftnih derivatov na Kitajskem letos povečala za 7,9 odstotka, ali bo prišlo do zaželenih slabitve porabe, še ni možno povedati. Medtem ko je bil porast v prvih dveh mesecih 2004 izjemno visok (16,1 oziroma 25,8 odstotka), je bil v začetku letošnjega leta šibkejši. Drugič je bil uvoz nafte v prvih dveh mesecih 2005 šibek, marca pa je bil za 23 odstotkov višji kakor

lani. Tretjič so se investicije na Kitajskem neovirano nadaljevale, in v prvih dveh mesecih so vlaganja v nepremičnine porasla za 24,5 odstotkov. Četrtrič je treba omeniti cenovno politiko. Od lanskega avgusta se je prodajna cena bencina prvič dvignila letos marca in sicer za 7 odstotkov. To pa kaže, da so podražitve občutno nižje kakor rast notacij v Singapuru, Rotterdamu in New Yorku. Torej država subvencionira bencin.

Total postavlja mrežo bencinskih servisov na Kitajskem

Francoski naftni koncern Total je od kitajskega urada za konkurenco dobil dovoljenje, da v regiji Peking, Tianjin, Hebei in Liaoning skupaj z domačo skupino Sinochem postavi mrežo 200 bencinskih servisov. Kakor poroča Total, bo v ta namen ustanovil lastno družbo Total Sinochem Fuels Company, v kateri bodo imeli Francozi 49, Kitajci 51 odstotkov. Prve bencinske servise naj bi odprli jeseni v Pekingu. Celoten projekt pa naj bi pomenil oskrbo 133 milijonov prebivalcev. Total in državni Sinochem že 10 let skupaj upravljata rafinerijo Dalian na severu Kitajske. Dolgoročno namerava Total v tem območju razviti integrirano dejavnost rafinerij in prodaje goriv.

Chevron bo s prevzemom Unocala povečal zaloge

Drugi največji ameriški naftni koncern ChevronTexaco namerava za 18 milijonov dolarjev prevzeti Unocal Corporation, ki doseže devetino Chevronovega prometa. Cena delnic znaša 16,4 milijarde dolarjev, čemur je treba prišteti še prevzem neto dolgov v višini 1,6 milijarde dolarjev. Za deveti ameriški koncern sta se poleg ChevronTexaca potegovala tudi italijanski ENI in kitajska državna naftna družba CNOOC. Za Chevron pa so se po trditvi Unocalovega predsednika odločili zaradi njegovih tehničnih in finančnih možnosti za odpiranje naftnih in plinskih zalog. Za transakcijo je zanimivo, da je bila kupna cena za 4 odstotke pod zaključnim borznim tečajem. K temu so pripomogle govorice o prevzemu Unocala, zaradi katerih je tečaj krepko poskočil. Unocal se je v zadnjih letih po oddaji rafinerijskih in prodajnih naprav v celoti posvetil upstreamu. Njegove dokazane zaloge pa znašajo 1,75 milijarde sodov naftnega ekvivalenta.

Prišli

OEM Ljubljana-Kranj**BS Škofljica**

Peter Mihelič, prodajalec

Olga Štrukelj, prodajalka

Boštjan Žnidaršič, prodajalec

OEM Maribor**BS Ptuj**

Matjaž Črnko, prodajalec

Gregor Dolinšek, prodajalec

Marta Kelc, prodajalka

Natalija Mavko, prodajalka

Uroš Votolen, prodajalec

OEV Maribor

Uroš Naglič, prodajni predstavnik

Petrol Energetika

Igor Kasnik, tehnik

Sektor prodaje belega blaga

Simona Avbelj, referentka

Miha Valentinčič, samostojni komercialist

Sektor raziskave, komunikacije in razvoj

Tina Tomažič, samostojna organizatorica

Odšli

OEM Ljubljana-Kranj**BS Hrušica**

Matej Tolar, prodajalec

Petrol Gostinstvo**PE Barje**

Karmen Dragomirovič, natakarica

PE Voklo

Jože Omerzel, kuhar - slaščičar

junij 2005	SNOV, KI DELUJE PROTI STRUPU	NEPOPI-SAN LIST, POPOLNO NEZNANJE	IZKORE-NINJENOST (REDKO)	SL. RO-KOMETNI TRENER (BOJAN)	ARGON	POTUJOČI PEVEC PRI STARIH GRKIH	TVARNOST, MATE-RIALNOST	PISATELJ SVETINA	SUMA, SEŠTEVEK	DETE
UKVAR-JANJE S PTICAMI										
RAZ-BRAZDA-NOST										
ZASEBNA DEJAV-NOST					ODPRTINA NA KRASU, V KATERO TEČE VODA					
RUS. AVT. REPUBLIKA, KJER ŽIVI JO TUVANCI					SVETOZAR					
SRBSKI ZGODO-VINAR RUVARAC					VRSTA VRBE			ANA KARIČ MOTNJE V RASTI KOSTI		
POLJSKA REKA, PRITOK VISLE				VPAD ODISEJEV OČE V GR. MITOLOGIJI					NESPA-METNA, NEUMNA DEJANJA	RAHEL TRESLJAJ, DRHTLJAJ
TOKOVNI ODJEMNIK PRI TRO-LEJBUSU						FR. PISA-TELJICA (GEORGE)				
ROD, PLEME					SREDISCE CERKLJAN-SKEGA	NORDIJ-SKI BOG SUMERSKI BOG NEBA				
MAJHNA USTA							IRHOVINA			
PETER AMERSEK			EVROPSKI VELETOK GR. BOGI-NJA MIRU				RIMSKI CESAR FRAZA, REČENICA			
risba KIH	BOLE-ZENSKA OTRODITEV	POKRAJINA ETRUŠCAN. GOTOVINA NA VPOGLED								
EHO, ODMEV						RAZPRAVA PASTOŽEN NANOS BARVE				
NAŠ PISATELJ (JANKO, AGITATOR)								KRISTOSOV NAUK	NERODA, OKORNEZ	TEKMO-VANJE PRI STARIH GRKIH
OSEBA, KI JE NOČEMO IMENOVATI				VRSTA PALAČINKE AZIJSKI VELETOK						
SANKE					POROD, KOTITEV OBLIKA STEBLA					
ALPSKA DOLINA OB SOČI							PEVEC DARIAN			
EMIL NAVINSEK			MELODIČ. OKRASEK, DRSK IVER			REKA V ANGLIJI, TUDI NENE OBUJEK				
PERJE PRI REPI, NATJE				KOL SREDI KOPICE ALKILNI RADIKAL				AM. FILM. IGRALKA BANCROFT	MESTO V NEMČIJI (IZ CRK LARA)	
MADŽ. SKLADAT. KALMAN					AM. FILM. IGRALEC (RYAN) AMERICIJ					
TIPKA						KOST POD-LAHTNICA SÖMEN BRANKO				
ESKIMSKI JEZIK										
REKA V J. AFRIKI, PRITOK ORANJA					RIBNIK (LJUDSKO)					

Akcija!

MAGNUM + Cornetto =

Kupi oba in žoga je tvoja!

Energija med nami.

za naslednjih

60 let.

PETROL

Akcija traja od 1. do 30. junija 2005.